Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

►**B** **UREDBA (EU) br. 531/2012 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 13. lipnja 2012.

o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

(preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 172, 30.6.2012., str. 10.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►**M1**	Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015.	L 310	1	26.11.2015.

▼B

UREDBA (EU) br. 531/2012 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. lipnja 2012.

o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

(preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon dostave nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Uredba (EZ) br. 717/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2007. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Zajednici ([3]) bitno je izmijenjena ([4]). Budući da treba napraviti dodatne izmjene, potrebno ju je, zbog jasnoće preinačiti.

(2) Cilj smanjivanja razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming, koji je bio uključen u okvir Komisije za sustavno vrednovanje u razdoblju 2011. - 2015., koji je odobrila skupina visoke razine za strategiju i2010 u studenom 2009., i u Komunikaciji Komisije pod nazivom „Digitalna agenda za Europu”, treba također ostati cilj ove Uredbe. Predviđenom odvojenom prodajom usluga roaminga i domaćih usluga trebaju se povećati tržišno natjecanje, smanjiti cijene za korisnike i stvoriti unutarnje tržište usluga roaminga u Uniji bez značajne razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming. Usluge roaminga na razini Unije mogu potaknuti razvoj unutarnjeg telekomunikacijskog tržišta u Uniji.

([1]) SL C 24, 28.1.2012., str. 131.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 10. svibnja 2012. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 30. svibnja 2012.
([3]) SL L 171, 29.6.2007., str. 32.
([4]) Vidjeti Prilog I.

▼B

(3) Ne može se reći da postoji unutarnje telekomunikacijsko tržište sve dok postoje značajne razlike između domaćih cijena i cijena roaminga. Stoga krajnji cilj treba biti uklanjanje razlike između domaćih naknada i naknada za roaming, jer će se na taj način uspostaviti unutarnje tržište usluga pokretnih komunikacija.

(4) Visoka razina cijena govornih, SMS i podatkovnih usluga u roamingu koje plaćaju korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža, kao što su studenti, osobe na poslovnom putu i turisti, zapreka je uporabi mobilnih uređaja tijekom putovanja u inozemstvu unutar Unije i važno je pitanje za potrošače, državna regulatorna tijela i institucije Unije koje predstavlja značajnu prepreku unutarnjem tržištu. Prekomjerne maloprodajne naknade proizlaze iz visokih veleprodajnih naknada koje naplaćuje strani mrežni operator domaćin kao i, u mnogo slučajeva, iz visokih maloprodajnih marži koje naplaćuje mrežni operator korisnika. Zbog nedostatka tržišnog natjecanja, smanjenja veleprodajnih naknada često se ne odražavaju na maloprodajne cijene koje plaćaju korisnici. Iako su neki operatori nedavno uveli tarifne programe kroz koje korisnicima nude povoljnije uvjete i nešto niže cijene, još je uvijek očito da je odnos između troškova i cijena daleko od odnosa koji postoji na konkurentskim tržištima.

(5) Visoke naknade za roaming predstavljaju zapreku nastojanjima Unije da se razvije u gospodarstvo temeljeno na znanju i ostvarivanju unutarnjeg tržišta od 500 milijuna korisnika. Dodjelom dostatnog radijskog spektra olakšava se podatkovni promet u pokretnoj mreži koji potrošačima i poduzetnicima omogućuje uporabu govornih, SMS i podatkovnih usluga bilo gdje u Uniji. Kroz osiguravanje pravovremene dodjele dostatnog i odgovarajućeg spektra radi pružanja potpore ciljevima politike Unije i kao odgovor na sve veću potražnju za bežičnim podatkovnim prometom na najbolji mogući način, višegodišnji program za politiku radijskog spektra uspostavljen Odlukom br. 243/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) otvorit će put razvoju koji će Uniji omogućiti preuzimanje globalnog vodećeg položaja u području širokopojasnih brzina, mobilnosti, pokrivenosti i kapaciteta, čime će se olakšati pojava novih poslovnih modela i tehnologija i istodobno doprinijeti smanjenju strukturnih problema roaminga na veleprodajnoj razini.

(6) Rasprostranjena uporaba mobilnih uređaja s pristupom internetu znači da su podatkovne usluge u roamingu od velike gospodarske važnosti. Riječ je o presudnom kriteriju za korisnike i davatelje aplikacija i sadržaja. Kako bi se potaknuo razvoj ovog tržišta, naknade za prijenos podataka ne bi trebale sprečavati rast.

([1]) Odluka br. 243/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o uspostavljanju višegodišnjeg programa za politiku radijskog spektra (SL L 81, 21.3.2012., str. 7.).

▼B

(7) U svojoj Komunikaciji pod nazivom „O privremenom izvješću o stanju razvoja usluga roaminga u Europskoj uniji” Komisija je napomenula da tehnološki razvoj i/ili alternative uslugama roaminga, kao što je prijenos govora putem internetskog protokola, (VoIP), ili Wi-Fi, mogu unutarnje tržište usluga roaminga u Uniji učiniti konkurentnijim. Iako se navedene alternative, posebno usluge VoIP-a, sve više upotrebljavaju na domaćoj razini, nema važnijeg razvoja u pogledu njihove uporabe u roamingu.

(8) S obzirom na brzi razvoj podatkovnog prometa u pokretnim mrežama i sve veći broj korisnika koji upotrebljavaju govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu u inozemstvu, postoji potreba za povećanjem konkurentskog pritiska i razvojem novih poslovnih modela i tehnologija. Naknade za roaming trebaju biti regulirane na način kojim se konkurencija neće odvraćati od smanjenja razina cijena.

(9) Stvaranjem europskog društvenog, obrazovnog, kulturnog i poduzetničkog područja temeljenog na mobilnosti pojedinaca i digitalnih podataka treba se olakšati komunikacija između ljudi s ciljem izgradnje stvarne „Europe za građane”.

(10) Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) ([1]), Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) ([2]), Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) ([3]), Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) ([4]) i Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) ([5]) (dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom „regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002.”) za cilj imaju stvaranje unutarnjeg tržišta elektroničkih komunikacija u Uniji uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite potrošača kroz pojačano tržišno natjecanje.

([1]) SL L 108, 24.4.2002., str. 7.
([2]) SL L 108, 24.4.2002., str. 21.
([3]) SL L 108, 24.4.2002., str. 33.
([4]) SL L 108, 24.4.2002., str. 51.
([5]) SL L 201, 31.7.2002., str. 37.

▼B

(11) Uredba (EZ) br. 717/2007 nije izolirana mjera, već se njom dopunjuju i podupiru, u onoj mjeri u kojoj se odnosi na roaming na razini Unije, pravila propisana regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002. Navedenim se okvirom državnim regulatornim tijelima nisu osigurali dostatni alati za poduzimanje učinkovitih i odlučnih mjera u vezi s određivanjem cijena usluga roaminga u Uniji te zbog toga nije osigurano nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta usluga roaminga. Uredba (EZ) br. 717/2007 bila je odgovarajuće sredstvo za ispravljanje te situacije.

(12) Regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002. oslanja se na načelo da se regulatorne obveze *ex ante* trebaju odrediti samo ako ne postoji učinkovito tržišno natjecanje te je njime predviđen proces periodične analize tržišta i preispitivanja obveza koji provode državna regulatorna tijela i koji vodi određivanju obveza *ex ante* operatorima za koje je određeno da imaju značajnu tržišnu snagu. Elementi koji čine navedeni proces uključuju definiranje mjerodavnih tržišta u skladu s Preporukom Komisije o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u području elektroničkih komunikacija koja podliježu regulaciji *ex ante* u skladu s Direktivom 2002/21/EZ ([1]), (dalje u tekstu „Preporuka”), analizu definiranih tržišta na temelju smjernica Komisije za analizu tržišta i ocjenjivanje značajne tržišne snage u skladu s regulatornim okvirom Unije za elektroničke komunikacijske mreže i usluge ([2]), imenovanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i određivanje obveza *ex ante* imenovanim operatorima.

(13) U Preporuci je veleprodajno nacionalno tržište međunarodnog roaminga u javnim pokretnim mrežama određeno kao mjerodavno tržište koje podliježe regulaciji *ex ante*. Međutim, analiza veleprodajnih nacionalnih tržišta međunarodnog roaminga, koju su provela državna regulatorna tijela, pojedinačno i u sklopu Europske skupine regulatora, (ERG-a), ili njezina nasljednika, Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije, (BEREC), uspostavljenog Uredbom (EZ) br. 1211/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), pokazala je da državna regulatorna tijela još uvijek ne mogu učinkovito riješiti pitanje visokih veleprodajnih cijena roaminga na razini Unije zbog poteškoća u određivanju poduzeća sa značajnom tržišnom snagom s obzirom na specifične okolnosti međunarodnog roaminga, uključujući njegovu prekograničnu prirodu. Nakon stupanja na snagu Uredbe (EZ) br. 717/2007 tržište roaminga povučeno je iz revidirane Preporuke ([4]).

([1]) SL L 114, 8.5.2003., str. 45.
([2]) SL C 165, 11.7.2002., str. 6.
([3]) Uredba (EZ) br. 1211/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) i Ureda (SL L 337, 18.12.2009., str. 1.).
([4]) Preporuka Komisije od 17. prosinca 2007. o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u području elektroničkih komunikacija koja podliježu regulaciji *ex ante* u skladu s Direktivom 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (SL L 344, 28.12.2007., str. 65.).

▼B

(14) Povrh toga, državna regulatorna tijela odgovorna za zaštitu i promicanje interesa korisnika pokretnih komunikacija s uobičajenim boravištem na njihovom državnom području ne mogu nadzirati ponašanje operatora gostujuće mreže koji se nalaze u drugim državama članicama i o kojima ti korisnici ovise kada upotrebljavaju usluge međunarodnog roaminga. Ova prepreka također može umanjiti učinkovitost mjera koje poduzimaju države članice na temelju svoje rezidualne nadležnosti za donošenje pravila o zaštiti potrošača.

(15) U skladu s navedenim, države su članice pod pritiskom da poduzmu mjere za rješavanje pitanja visine naknada za međunarodni roaming, ali mehanizam za regulatornu intervenciju *ex ante* državnih regulatornih tijela, koji je predviđen regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002., pokazao se nedovoljnim da navedenim tijelima omogući odlučno djelovanje u interesu potrošača u ovom posebnom području.

(16) Nadalje, u rezoluciji o regulaciji i tržištima europskih elektroničkih komunikacija ([1]) Europski je parlament pozvao Komisiju da razvije nove inicijative za smanjenje visokih troškova prekograničnog telefonskog prometa u pokretnoj mreži, a Europsko je vijeće 23. i 24. ožujka 2006. zaključilo da su usmjerene, učinkovite i cjelovite politike u području informacijske i komunikacijske tehnologije, (IKT), na razini Unije i na nacionalnoj razini ključne za ostvarivanje ciljeva gospodarskog rasta i produktivnosti te u tom kontekstu konstatiralo važnost smanjenja naknada za roaming za konkurentnost.

(17) Cilj regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002. bio je, na temelju tada vidljivih čimbenika, uklanjanje svih prepreka trgovini između država članica u području koje je njime usklađeno, uključujući, između ostalog, i mjere koje su utjecale na naknade za roaming. Međutim, time se ne treba spriječiti donošenje usklađenih pravila u skladu s drugim čimbenicima kako bi se pronašla najučinkovitija sredstva za jačanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu usluga roaminga i za ostvarivanje visoke razine zaštite potrošača.

(18) Stoga se ovom Uredbom treba omogućiti odstupanje od inače primjenjivih pravila iz regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002., posebno Okvirne direktive, i to da cijene ponuđenih usluga trebaju biti utvrđene trgovinskim sporazumom ako ne postoji značajna tržišna snaga, a time i uvođenje dopunskih regulatornih obveza koje odražavaju posebna obilježja usluga roaminga na razini Unije.

([1]) SL C 285 E, 22.11.2006., str. 143.

▼B

(19) Maloprodajna i veleprodajna tržišta roaminga imaju jedinstvena obilježja zbog kojih su opravdane izvanredne mjere koje nadilaze mehanizme inače dostupne na temelju regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002.

(20) Treba koristiti zajednički, usklađen pristup kako bi se osiguralo da korisnici zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene za usluge roaminga na razini Unije i istodobno ojačalo tržišno natjecanje u području usluga roaminga između davatelja usluga roaminga, ostvarila visoka razina zaštite potrošača i očuvali poticaji za inovacije i izbor potrošača. S obzirom na prekograničnu prirodu navedenih usluga, ovaj zajednički pristup potreban je kako bi davatelji usluga roaminga mogli djelovati u sklopu jedinstvenog usklađenog regulatornog okvira temeljenog na objektivno utvrđenim kriterijima.

(21) Uredba (EZ) br. 717/2007 prestaje važiti 30. lipnja 2012. Prije prestanka njezina važenja Komisija je u skladu s njezinim člankom 11. provela preispitivanje u kojem je morala ocijeniti jesu li ostvareni ciljevi te Uredbe i pregledati razvoj veleprodajnih i maloprodajnih naknada za pružanje govornih, SMS i podatkovnih komunikacijskih usluga korisnicima roaminga. U svom izvješću Europskom parlamentu i Vijeću od 6. srpnja 2011. o ishodu preispitivanja funkcioniranja Uredbe (EZ) br. 717/2007 Komisija je zaključila da je primjereno produljiti primjenu Uredbe (EZ) br. 717/2007 nakon 30. lipnja 2012.

(22) Podaci o razvoju cijena govornih, SMS i podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije od stupanja na snagu Uredbe (EZ) br. 717/2007, uključujući posebno podatke koje svaka tri mjeseca prikupljaju državna regulatorna tijela i koji se dostavljaju putem BEREC-a, ne pružaju dokaze koji upućuju na to da je tržišno natjecanje na maloprodajnoj ili veleprodajnoj razini u dovoljnoj mjeri razvijeno i da će vjerojatno biti održivo od lipnja 2012. nadalje bez regulatornih mjera. Navedeni podaci upućuju na to da su maloprodajne i veleprodajne cijene roaminga još uvijek puno veće od domaćih cijena i da su još uvijek jednake graničnim vrijednostima ili grupirane blizu graničnih vrijednosti određenih u Uredbi (EZ) br. 717/2007 pri čemu ispod navedenih graničnih vrijednosti postoji samo ograničeno tržišno natjecanje.

(23) Stoga bi prestanak važenja regulatornih zaštitnih mjera 30. lipnja 2012. koje se primjenjuju na usluge roaminga u Uniji na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini na temelju Uredbe (EZ) br. 717/2007 za posljedicu imao značajan rizik da bi osnovni nedostatak konkurentskih pritisaka na unutarnjem tržištu usluga roaminga i poticaj davateljima usluga roaminga da maksimalno povećaju svoje prihode od roaminga doveli do maloprodajnih i

▼B

veleprodajnih cijena roaminga na razini Unije koje ne predstavljaju razuman odraz osnovnih troškova uključenih u pružanje usluge i time bi se ugrozili ciljeve te Uredbe. Regulatornu intervenciju na tržištu usluga roaminga u pokretnoj mreži stoga treba produljiti nakon 30. lipnja 2012. kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta tako da se omogući razvoj tržišnog natjecanja i istodobno potrošačima zajamči da neće plaćati prekomjernu cijenu u usporedbi s konkurentnim državnim cijenama.

(24) Državna regulatorna tijela trebaju promicati cilj politike utvrđen u članku 8. Okvirne direktive koji se odnosi na mogućnost krajnjih korisnika da pristupe podacima i distribuiraju ih ili da upotrebljavaju aplikacije i usluge po vlastitom izboru.

(25) Kako bi se omogućio razvoj učinkovitijeg, cjelovitijeg i konkurentnijeg tržišta usluga roaminga, ne bi trebala postojati ograničenja koja poduzećima onemogućuju učinkovito pregovaranje o veleprodajnom pristupu za pružanje usluga roaminga. Treba ukloniti prepreke pristupu takvim veleprodajnim uslugama roaminga nastale zbog razlike u pregovaračkoj snazi i stupnju vlasništva poduzeća nad infrastrukturom. Pokretni virtualni mrežni operatori, (MVNO), i preprodavači usluga pokretnih komunikacija bez vlastite mrežne infrastrukture obično pružaju usluge roaminga na temelju trgovinskih sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga sklopljenih s operatorima pokretne mreže domaćinima u istoj državi članici. Međutim, možda si MVNO-i i preprodavači ne mogu trgovinskim pregovorima osigurati dovoljnu maržu na temelju koje bi se kroz smanjenje cijena potaklo tržišno natjecanje. Uklanjanjem navedenih prepreka i uravnoteženjem pregovaračke snage između MVNO-a/preprodavača i operatora pokretne mreže kroz obvezu pristupa i gornje granice veleprodajnih cijena treba se olakšati razvoj alternativnih, inovativnih usluga i ponuda roaminga za korisnike na razini Unije. Pravilima iz regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002., posebno Okvirne direktive i Direktive o pristupu, nije omogućeno rješavanje navedenog problema kroz određivanje obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom.

(26) Stoga treba uvesti pravila kojima bi se utvrdila obveza ispunjavanja opravdanih zahtjeva za veleprodajni pristup javnoj pokretnoj komunikacijskoj mreži za pružanje usluga roaminga. Takav pristup treba biti u skladu s potrebama podnositelja zahtjeva za pristup. Pristup se može odbiti samo na temelju objektivnih kriterija, kao što su tehnička izvedivost i potreba za očuvanjem cjelovitosti mreže. U slučaju odbijanja pristupa, oštećenoj strani treba omogućiti podnošenje predmeta na rješavanje u

▼B

skladu s postupkom za rješavanje sporova određenim u ovoj Uredbi. Kako bi se omogućila jednaka pravila igre za sve, veleprodajni pristup za pružanje usluga roaminga treba odobriti u skladu s regulatornim obvezama utvrđenim u ovoj Uredbi, a koje se primjenjuju na veleprodajnoj razini, pri čemu treba uzeti u obzir različite troškovne elemente potrebne za osiguravanje takvog pristupa. Dosljedno regulatorno djelovanje u pogledu veleprodajnog pristupa za pružanje usluga roaminga treba doprinijeti izbjegavanju razlika između država članica. BEREC treba, u koordinaciji s Komisijom i u suradnji s interesnim skupinama, izdati smjernice za veleprodajni pristup za pružanje usluga roaminga.

(27) Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu treba uključivati pružanje izravnih veleprodajnih usluga roaminga i pružanje usluga roaminga na veleprodajnoj osnovi za preprodaju kroz treće strane. Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu također treba obuhvaćati obvezu operatora pokretne mreže da MVNO-ima i preprodavačima omogući kupovinu reguliranih veleprodajnih usluga roaminga od veleprodajnih agregatora koji osiguravaju jedinstvenu pristupnu točku i standardiziranu platformu za sporazume o roamingu u cijeloj Uniji. Kako bi se osiguralo da operatori davateljima usluga roaminga u razumnom roku omoguće pristup cjelokupnoj opremi potrebnoj za izravan veleprodajni pristup roamingu i za pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, treba objaviti standardnu ponudu koja sadržava standardne uvjete za izravan veleprodajni pristup roamingu i za pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga. Objavljivanjem standardne ponude ne trebaju se sprečavati trgovinski pregovori između podnositelja zahtjeva za pristup i davatelja pristupa o razini cijena iz konačnog sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga ili o dodatnim uslugama veleprodajnog pristupa koje prelaze okvire onog što je potrebno za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga.

(28) Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu treba obuhvaćati pristup svim komponentama potrebnim za pružanje usluga roaminga kao što su: mrežni elementi i pripadajuća oprema, relevantni softverski sustavi uključujući operativne sustave podrške, informacijski sustavi ili baze podataka za prednarudžbu, osiguravanje, narudžbu, zahtjeve za održavanje i popravak i obračun i naplatu, prijevod brojeva ili sustavi koji nude jednaku funkcionalnost, pokretne mreže i usluge virtualnih mreža.

▼B

(29) Ako podnositelj zahtjeva za preprodaju veleprodajnih usluga roaminga zatraži pristup opremi ili uslugama povrh onog što je potrebno za pružanje maloprodajnih usluga roaminga, operatori pokretne mreže mogu naplatiti primjerene i opravdane naknade za navedenu opremu ili usluge. Ta dodatna oprema ili usluge mogu, između ostalog, biti usluge s dodanom vrijednošću, dodatni softverski i informacijski sustavi ili rješenja za obračun i naplatu.

(30) Usluge pokretnih komunikacija prodaju se u paketima koji uključuju domaće usluge i usluge roaminga, čime se ograničava izbor korisnika u pogledu usluga roaminga. Takvim se paketima smanjuje transparentnost u vezi s uslugama roaminga jer je teško usporediti pojedinačne stavke unutar paketa. Slijedom toga, još uvijek nije vidljivo tržišno natjecanje između operatora na temelju elementa roaminga u paketu usluga pokretnih komunikacija. Olakšavanjem dostupnosti roaminga kao samostalne usluge riješili bi se strukturni problemi podizanjem svijesti potrošača o cijenama roaminga i omogućavanjem jasnog izbora potrošača u pogledu usluga roaminga, a time i povećanjem konkurentskog pritiska na strani potražnje. Navedeno će stoga doprinijeti nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga roaminga.

(31) Potražnja potrošača i poduzetnika za podatkovnim uslugama u pokretnoj mreži znatno se povećala posljednjih godina. Međutim, zbog visokih naknada za podatkovne usluge u roamingu, uporaba navedenih usluga u velikoj je mjeri ograničena za potrošače i poduzetnike koji posluju prekogranično u Uniji. S obzirom na to da je tržište u začetku i da se potražnja potrošača za podatkovnim uslugama u roamingu brzo povećava, reguliranim maloprodajnim naknadama cijene se mogu, kako je pokazalo iskustvo u vezi s Uredbom (EZ) br. 717/2007, samo održavati na razini predloženih maksimalnih naknada umjesto da ih se dodatno spusti, što stoga potvrđuje potrebu za daljnjim strukturnim mjerama.

(32) Korisnici trebaju imati mogućnost jednostavnog prelaska, u najkraćem mogućem roku ovisno o tehničkom rješenju, bez ugovorne kazne i besplatno, alternativnom davatelju usluga roaminga ili između alternativnih davatelja usluga roaminga. Korisnike treba na jasan, razumljiv i lako dostupan način informirati o ovoj mogućnosti.

(33) Potrošači trebaju imati pravo izabrati, na način koji je jednostavan za potrošače, da im se usluge roaminga prodaju odvojeno od paketa domaćih usluga pokretnih komunikacija. Trenutačno postoji nekoliko načina za tehničku provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, uključujući dvostruku međunarodnu oznaku pokretnog pretplatnika, (IMSI), (dva odvojena IMSI-ja na istoj SIM kartici), jedinstven IMSI, (domaći davatelji usluga i davatelji usluga roaminga dijele jedan IMSI),

▼B

i kombinacije dvostrukog ili jedinstvenog IMSI-ja na tehnički način kojim se korisnika ne sprečava u pristupu reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu koje se izravno pružaju u gostujućoj mreži, u skladu s aranžmanima između operatora domaće mreže i operatora gostujuće mreže.

(34) Visoke cijene podatkovnih usluga u roamingu odvraćaju korisnike od uporabe podatkovnih usluga u pokretnoj mreži tijekom putovanja u Uniji. S obzirom na sve veću potražnju za podatkovnim uslugama u roamingu i njihovu važnost, ne bi trebale postojati prepreke uporabi alternativnih podatkovnih usluga u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži, privremeno ili trajno, bez obzira na postojeće ugovore ili aranžmane za roaming s domaćim davateljima usluga i bez dodatnih naknada koje naplaćuju domaći davatelji usluga. Kad je to potrebno za ponudu podatkovnih usluga u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži, domaći davatelji usluga i davatelji podatkovnih usluga u roamingu trebaju surađivati kako se korisnike ne bi spriječilo u pristupu navedenim uslugama i njihovoj uporabi i kako bi se osigurao kontinuitet drugih usluga roaminga.

(35) Iako se ovom Uredbom ne trebaju utvrditi nikakvi posebni tehnički načini za odvojenu prodaju usluga roaminga, već se treba otvoriti put najučinkovitijem i najdjelotvornijem rješenju, uključujući kombinirano rješenje, koje Komisija treba razviti na temelju ulaznih podataka BEREC-a, treba utvrditi kriterije za tehnička svojstva koja treba ispunjavati tehničko rješenje za odvojenu prodaju usluga roaminga. Ti kriteriji trebaju uključivati, između ostalog, koordinirano i usklađeno uvođenje rješenja u cijeloj Uniji i njima se treba osigurati da potrošači mogu brzo i jednostavno izabrati drugog davatelja usluga roaminga bez promjene broja. Nadalje, ne treba sprečavati roaming izvan Unije ili roaming korisnika iz trećih zemalja u Uniji.

(36) Treba uspostaviti pojačanu suradnju i koordinaciju između operatora pokretne mreže kako bi se tehnički omogućio usklađen i pouzdan tehnički razvoj pružanja odvojenih usluga roaminga i kako se ne bi ometao pristup podatkovnim uslugama u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži. Stoga treba razraditi relevantna osnovna načela i metodologije kako bi se omogućila brza prilagodba promijenjenim okolnostima i tehnološkom napretku. BEREC treba, u suradnji s interesnim skupinama, pomoći Komisiji da razvije tehničke elemente kako bi se omogućila odvojena prodaja usluga roaminga i kako se ne bi ometao pristup podatkovnim uslugama u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži. Prema potrebi, Komisija treba ovlastiti europsko normirno tijelo za izmjenu relevantnih normi potrebnih za usklađenu provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.

▼B

(37) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu odredbi ove Uredbe, Komisiji treba dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s detaljnim pravilima o obvezama informiranja za domaće davatelje usluga i tehničkim rješenjem za odvojenu prodaju usluga roaminga. Navedene se ovlasti trebaju izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela koja se odnose na mehanizme kojima države članice kontroliraju izvršavanje provedbenih ovlasti Komisije ([1]).

(38) BEREC-u treba omogućiti, uzimajući u obzir ovu Uredbu i provedbene akte donesene u skladu s njome, da samoinicijativno izdaje posebne tehničke smjernice za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga ili za druga pitanja obuhvaćena ovom Uredbom.

(39) Kako bi odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga bila potpuno učinkovita, smatra se da takvu prodaju treba kombinirati s obvezom davanja veleprodajnog pristupa za pružanje usluga roaminga kako bi se novim i postojećim igračima, uključujući davatelje prekograničnih usluga roaminga, olakšao ulazak na tržište. Takvim bi se rješenjem izbjegli poremećaji između država članica jer bi se osigurao dosljedan regulatoran pristup i time doprinijelo razvoju unutarnjeg tržišta. Međutim, provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga zahtijevat će razumno razdoblje za tehničku prilagodbu operatora i stoga će strukturne mjere tek nakon određenog vremena dovesti do nastanka pravog unutarnjeg tržišta na kojem će tržišno natjecanje biti razvijeno u dovoljnoj mjeri. Zbog toga privremeno treba na odgovarajućoj razini održavati maksimalne veleprodajne naknade za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu kao i zaštitne gornje granice za te usluge na maloprodajnoj razini kako bi se u prijelaznom razdoblju provedbe takvih strukturnih mjera očuvale postojeće pogodnosti za potrošače.

(40) U vezi s daljnjim privremenim reguliranjem cijena, treba odrediti regulatorne obveze na maloprodajnoj i veleprodajnoj razini radi zaštite interesa korisnika roaminga budući da je iskustvo pokazalo da smanjenje veleprodajnih cijena usluga roaminga na razini Unije ne mora dovesti do smanjenja maloprodajnih cijena roaminga jer za to nema poticaja. S druge strane, mjere za smanjenje razine maloprodajnih cijena bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem navedenih usluga mogu dovesti do narušavanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta usluga roaminga i onemogućavanja višeg stupnja tržišnog natjecanja.

([1]) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

▼B

(41) Dok strukturne mjere ne dovedu do dostatnog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu usluga roaminga na temelju kojeg će se smanjiti veleprodajni troškovi, što će se posljedično odraziti na potrošače, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena odlaznih i dolaznih poziva unutar Unije je određivanje na razini Unije maksimalne prosječne naknade po minuti na veleprodajnoj razini i ograničavanje naknada na maloprodajnoj razini kroz eurotarifu uvedenu Uredbom (EZ) br. 717/2007, koja je proširena eurotarifom za SMS usluge predviđenom u Uredbi (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća [1] i koju treba proširiti eurotarifom za podatkovne usluge, predviđenom u ovoj Uredbi. Prosječna veleprodajna naknada treba se primjenjivati između bilo koja dva operatora u Uniji u određenom razdoblju.

(42) Privremenu eurotarifu za govorne usluge, eurotarifu za SMS usluge i eurotarifu za podatkovne usluge treba odrediti na zaštitnoj razini, čime se osigurava ne samo očuvanje pogodnosti za potrošače, već i njihovo povećanje u prijelaznom razdoblju provedbe strukturnih mjera i istodobno jamči dovoljna marža davateljima usluga roaminga i potiču konkurentne ponude za roaming po nižim cijenama. U navedenom razdoblju davatelji usluga roaminga trebaju aktivno skretati pozornost potrošača na informacije o eurotarifama i ponuditi ih besplatno svim svojim korisnicima roaminga na jasan i transparentan način.

(43) Privremena eurotarifa za govorne usluge, eurotarifa za SMS usluge i eurotarifa za podatkovne usluge koje treba ponuditi korisnicima roaminga trebaju održavati opravdanu maržu u odnosu na veleprodajni trošak pružanja usluga roaminga i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takve zaštitne gornje granice trebaju biti postavljene na razinama kojima se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i mogu se ukloniti nakon što je strukturnim mjerama dana prilika za ostvarivanje konkretnih dobitaka za potrošače. Ovakav regulatoran pristup ne treba se primjenjivati na dio tarife koji se naplaćuje za pružanje usluga s dodanom vrijednošću, već samo na tarife za povezivanje s takvim uslugama.

(44) Naveden regulatoran pristup treba biti jednostavan za provedbu i praćenje kako bi se na minimum svelo administrativno opterećenje za operatore i davatelje usluga roaminga na koje utječu

[1] Uredba (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 717/2007 o roamingu u javnim pokretnim telefonskim mrežama u Zajednici i Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (SL L 167, 29.6.2009., str. 12.).

▼B

njegovi zahtjevi i za državna regulatorna tijela zadužena za njegov nadzor i izvršenje. Također treba biti transparentan i odmah razumljiv svim korisnicima usluga pokretnih komunikacija u Uniji. Nadalje, njime se trebaju osigurati sigurnost i predvidljivost za operatore koji pružaju veleprodajne i maloprodajne usluge roaminga. Stoga u ovoj Uredbi treba u monetarnom smislu biti određena razina maksimalne naknade po minuti na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini.

(45) Pri određivanju takve maksimalne prosječne naknade po minuti na veleprodajnoj razini treba uzeti u obzir različite elemente uključene u obavljanje poziva u roamingu na razini Unije, posebno trošak započinjanja i završavanja poziva preko pokretnih mreža, uključujući i režijske troškove, signalizaciju i prijenos. Najprimjerenija referentna vrijednost za započinjanje i završavanje poziva je prosječna cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži za operatore pokretnih mreža u Uniji na temelju podataka koje dostavljaju državna regulatorna tijela i koje objavljuje Komisija. Maksimalnu prosječnu naknadu po minuti utvrđenu ovom Uredbom stoga treba odrediti uzimajući u obzir prosječnu cijenu završavanja poziva u pokretnoj mreži koja služi kao referentna vrijednost za pripadajuće troškove. Maksimalna prosječna naknada po minuti na veleprodajnoj razini treba se smanjivati svake godine kako bi se uzela u obzir smanjenja cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koja povremeno određuju državna regulatorna tijela.

(46) Privremenom eurotarifom za govorne usluge koja se primjenjuje na maloprodajnoj razini treba dati jamstvo korisnicima roaminga da im se neće naplaćivati prekomjerna cijena za regulirane odlazne i dolazne pozive u roamingu i istodobno ostaviti dovoljna marža davateljima usluga roaminga kako bi svojim korisnicima mogli ponuditi različite proizvode.

(47) U prijelaznom razdoblju zaštitnih gornjih granica sve potrošače treba obavijestiti o jednostavnoj tarifi za roaming koja neće premašivati maksimalne naknade i svi potrošači trebaju imati mogućnost izabrati tu tarifu bez dodatnih naknada ili preduvjeta. Opravdanom maržom između veleprodajnih troškova i maloprodajnih cijena treba se osigurati da davatelji usluga roaminga pokriju sve svoje posebne troškove roaminga na maloprodajnoj razini, uključujući odgovarajuće udjele marketinških troškova i subvencija za uređaje, i da im ostane primjeren iznos za ostvarivanje razumne dobiti. Privremena eurotarifa za govorne usluge, eurotarifa za SMS usluge i eurotarifa za podatkovne usluge primjereno su sredstvo kojim se potrošačima osigurava zaštita, a davateljima usluga roaminga fleksibilnost. U skladu s veleprodajnom razinom, maksimalne razine eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge trebaju se smanjivati svake godine.

▼B

(48) U prijelaznom razdoblju zaštitnih gornjih granica treba na jasan i razumljiv način u potpunosti informirati nove korisnike roaminga o rasponu postojećih tarifa za roaming u Uniji, uključujući tarife koje su u skladu s privremenom eurotarifom za govorne usluge, eurotarifom za SMS usluge i eurotarifom za podatkovne usluge. Postojeći korisnici roaminga trebaju imati mogućnost u određenom vremenskom roku izabrati novu tarifu koja je u skladu s privremenom eurotarifom za govorne usluge, eurotarifom za SMS usluge i eurotarifom za podatkovne usluge ili bilo koju drugu tarifu za roaming. Kad je riječ o postojećim korisnicima roaminga koji u navedenom vremenskom roku ne izaberu tarifu, potrebno je razlikovati između korisnika koji su već izabrali određenu tarifu ili paket usluga roaminga prije stupanja na snagu ove Uredbe i onih koji to nisu učinili. Potonjima treba automatski dodijeliti tarifu koja je u skladu s ovom Uredbom. Korisnici roaminga koji već koriste određene tarife ili pakete usluga roaminga koje su izabrali u skladu sa svojim individualnim potrebama trebaju ostati na prethodno izabranoj tarifi ili paketu ako, nakon što ih se podsjeti na postojeće tarifne uvjete i na primjenjive eurotarife, davatelja usluga roaminga obavijeste o svom izboru da žele zadržati tu tarifu. Takve posebne tarife ili paketi usluga roaminga mogu uključivati, na primjer, paušalne cijene roaminga, nejavne tarife, tarife s dodatnim fiksnim naknadama za roaming, tarife s naknadama po minuti koje su niže od maksimalne eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge ili tarife s naknadama za uspostavu poziva.

(49) Budući da ova Uredba treba predstavljati posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Okvirne direktive i budući da se od davatelja usluga roaminga na razini Unije na temelju ove Uredbe može zahtijevati izmjena maloprodajnih tarifa za roaming s ciljem njihova prilagođavanja zahtjevima iz ove Uredbe, takve promjene ne bi trebale dovesti do povlačenja bilo kojeg prava na temelju nacionalnog prava kojem je prenesen regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002. iz ugovora korisnika usluga pokretnih komunikacija.

(50) Ovom se Uredbom ne bi trebale dovesti u pitanje inovativne ponude za potrošače koje su povoljnije od privremene eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge kako su određene u ovoj Uredbi, već bi se trebale poticati inovativne ponude za korisnike roaminga po nižim cijenama, posebno kao odgovor na dodatan konkurentski pritisak proizišao iz strukturnih odredbi ove Uredbe. Ovom se Uredbom ne zahtijeva ponovno uvođenje naknada za roaming tamo gdje su one u potpunosti ukinute niti se zahtijeva povećanje postojećih naknada za roaming na razinu privremenih zaštitnih graničnih vrijednosti određenih u ovoj Uredbi.

▼B

(51) Ako maksimalne naknade nisu izražene u eurima, primjenjive početne granične vrijednosti i revidirane granične vrijednosti treba odrediti u relevantnoj valuti primjenom referentnih deviznih tečajeva objavljenih u *Službenom listu Europske unije* na dan utvrđen u ovoj Uredbi. Ako na utvrđeni dan nema objave, primjenjivi referentni devizni tečajevi su tečajevi objavljeni u prvom *Službenom listu Europske unije* nakon tog dana koji sadrži takve referentne devizne tečajeve. Kako bi zaštitila potrošače od sve većih maloprodajnih cijena reguliranih usluga roaminga, (reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu), zbog fluktuacija referentnog deviznog tečaja valuta koje nisu euro, država članica koja nema euro kao valutu treba upotrijebiti prosjek nekoliko referentnih deviznih tečajeva u određenom vremenskom razdoblju za određivanje maksimalnih maloprodajnih naknada u svojoj valuti.

(52) Praksa nekih operatora pokretne mreže da obračunavaju i naplaćuju pružanje poziva u roamingu na veleprodajnoj razini na temelju najmanjih obračunskih razdoblja od najviše 60 sekundi, za razliku od obračunskih razdoblja na temelju sekunde koja se uobičajeno primjenjuju za druge veleprodajne naknade za međusobno povezivanje, dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja između navedenih operatora i operatora koji primjenjuju drukčije načine obračuna i naplate i šteti dosljednoj primjeni maksimalnih veleprodajnih naknada uvedenih ovom Uredbom. Štoviše, ona predstavlja dodatnu naknadu koja, zbog povećanja veleprodajnih troškova, ima negativne posljedice za određivanje cijena govornih usluga u roamingu na maloprodajnoj razini. Stoga se od operatora pokretne mreže treba zahtijevati da pružanje reguliranih poziva u roamingu na veleprodajnoj razini obračunavaju i naplaćuju na temelju sekunde.

(53) ERG, prethodnik BEREC-a, procijenio je da se praksom operatora pokretne mreže da upotrebljavaju obračunski interval veći od jedne sekunde pri obračunu i naplati usluga roaminga na maloprodajnoj razini dodaje 24 % tipičnom računu za eurotarifu za govorne usluge za odlazne pozive i 19 % za dolazne pozive. Također je naveo da navedena povećanja predstavljaju oblik skrivene naknade budući da za većinu potrošača nisu transparentna. Zbog toga je ERG preporučio hitnu mjeru za rješavanje različitih praksi obračuna i naplate na maloprodajnoj razini koje se primjenjuju na eurotarifu za govorne usluge.

(54) Iako je Uredbom (EZ) br. 717/2007 uspostavljen, uvođenjem eurotarife u Uniji, zajednički pristup kojim se osigurava da se korisnicima roaminga ne naplaćuju prekomjerne cijene za regulirane pozive u roamingu, različite prakse objedinjavanja obračuna i naplate koje primjenjuju operatori pokretne mreže ozbiljno ugrožavaju njegovu dosljednu primjenu. Navedeno također znači da usprkos prekograničnoj prirodi usluga roaminga na razini Unije, postoje različiti pristupi u vezi s obračunom i naplatom reguliranih poziva u roamingu kojima se narušavaju konkurentski uvjeti na unutarnjem tržištu.

▼B

(55) Stoga treba uvesti zajednički skup pravila o objedinjavanju računa za eurotarifu za govorne usluge na maloprodajnoj razini kako bi se dodatno ojačalo unutarnje tržište i u cijeloj Uniji osigurala jednaka visoka razina zaštite potrošača usluga roaminga na razini Unije.

(56) Od davatelja reguliranih poziva u roamingu na maloprodajnoj razini stoga treba zahtijevati da svojim korisnicima obračunavaju i naplaćuju na temelju sekunde sve pozive na koje se primjenjuje eurotarifa za govorne usluge, pod uvjetom da samo na odlazne pozive mogu primjenjivati početno minimalno obračunsko razdoblje od najviše 30 sekundi. Time će se davateljima usluga roaminga omogućiti pokrivanje svih opravdanih troškova uspostave poziva i osiguravanje fleksibilnosti za tržišno natjecanje kroz ponudu kraćih minimalnih obračunskih razdoblja. U slučaju dolaznih poziva po eurotarifi za govorne usluge nije opravdano nikakvo početno minimalno obračunsko razdoblje budući da se osnovni veleprodajni troškovi naplaćuju na temelju sekunde i da su svi posebni troškovi uspostave poziva već obuhvaćeni cijenama za završavanje poziva u pokretnoj mreži.

(57) Korisnici ne bi trebali plaćati primanje poruka govorne pošte u gostujućoj mreži budući da nemaju utjecaja na trajanje takvih poruka. Ovim se ne trebaju dovesti u pitanje druge primjenjive naknade za govornu poštu, na primjer naknade za preslušavanje takvih poruka.

(58) Korisnici koji žive u graničnim regijama ne bi trebali primati nepotrebno visoke račune zbog nenamjernog roaminga. Davatelji usluga roaminga stoga trebaju poduzeti razumne korake kako bi zaštitili korisnike od naknada za roaming nastalih dok se korisnici nalaze na državnom području svoje države članice. Navedeno treba uključivati odgovarajuće mjere informiranja kako bi se korisnicima omogućilo aktivno sprečavanje takvih slučajeva nenamjernog roaminga. Državna regulatorna tijela trebaju biti na oprezu u pogledu situacija u kojima su korisnici suočeni s plaćanjem naknada za roaming dok se još uvijek nalaze na području svoje države članice i trebaju poduzeti odgovarajuće mjere za ublažavanje problema.

(59) U pogledu SMS usluga u roamingu postoji značajan rizik, kao i u slučaju govornih poziva u roamingu, da samo određivanje obveza u vezi s veleprodajnim cijenama neće automatski dovesti do smanjenja cijena za maloprodajne korisnike. S druge strane, mjere za smanjenje razine maloprodajnih cijena bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem navedenih usluga mogu dovesti u opasnost položaj nekih davatelja usluga roaminga, posebno manjih davatelja usluga roaminga, zbog povećanja rizika od istiskivanja niskom cijenom.

▼B

(60) Nadalje, zbog posebne strukture tržišta usluga roaminga i njegove prekogranične prirode, regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002. državnim regulatornim tijelima nisu osigurani odgovarajući alati za učinkovito rješavanje problema tržišnog natjecanja koji predstavljaju osnovu visoke razine veleprodajnih i maloprodajnih cijena reguliranih SMS usluga u roamingu. Zbog toga nije osigurano nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i to treba ispraviti.

(61) Stoga treba odrediti regulatorne obveze u pogledu reguliranih SMS usluga u roamingu na veleprodajnoj razini kako bi se uspostavio prihvatljiviji odnos između veleprodajnih naknada i osnovnih troškova pružanja usluga i kako bi se na maloprodajnoj razini u prijelaznom razdoblju zaštitili interesi korisnika roaminga dok strukturne mjere ne postanu učinkovite.

(62) Dok strukturne mjere ne dovedu do dostatne razine tržišnog natjecanja na tržištu usluga roaminga, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena reguliranih SMS usluga u roamingu na veleprodajnoj razini je određivanje maksimalne prosječne naknade po SMS-u poslanom iz gostujuće mreže na razini Unije. Prosječna veleprodajna naknada treba se primjenjivati između bilo koja dva operatora u Uniji u određenom razdoblju.

(63) Maksimalna veleprodajna naknada za regulirane SMS usluge u roamingu treba uključivati sve troškove nastale za davatelja veleprodajnih usluga, uključujući, između ostalog, započinjanje, prijenos i nenamirene troškove završavanja SMS poruka u roamingu u gostujućoj mreži. Stoga veleprodajnim davateljima reguliranih SMS usluga u roamingu treba zabraniti uvođenje posebne naknade za završavanje SMS poruka u roamingu u njihovoj mreži kako bi se osigurala dosljedna primjena pravila utvrđenih ovom Uredbom.

(64) Kako bi maksimalne naknade za veleprodajne SMS usluge u roamingu bile bliže razinama koje odražavaju osnovne troškove pružanja usluga i kako bi se omogućio razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnoj razini, maksimalne veleprodajne naknade za regulirane SMS usluge treba postupno smanjivati.

(65) U Uredbi (EZ) br. 544/2009 smatralo se da je, u nedostatku strukturnih elemenata za uvođenje tržišnog natjecanja na tržište usluga roaminga, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena SMS poruka u roamingu u Uniji na maloprodajnoj razini uvođenje zahtjeva za operatore pokretne mreže da svojim korisnicima roaminga ponude eurotarifu za SMS usluge koja ne premašuje utvrđenu maksimalnu naknadu.

▼B

(66) Dok strukturne mjere ne postanu učinkovite, privremena eurotarifa za SMS usluge treba se održavati na zaštitnoj razini kojom se osigurava očuvanje postojećih pogodnosti za korisnike i istodobno jamči dostatna marža davateljima usluga roaminga i koja bolje odražava osnovne troškove pružanja usluga.

(67) Privremena eurotarifa za SMS usluge koja se može ponuditi korisnicima roaminga stoga treba odražavati opravdanu maržu u odnosu na troškove pružanja reguliranе SMS usluge u roamingu i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takva zaštitna gornja granica treba biti postavljena na razini kojom se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i može se ukloniti nakon što strukturne mjere postanu učinkovite. Ovaj se regulatoran pristup ne treba primjenjivati na SMS usluge s dodanom vrijednošću.

(68) Od korisnika roaminga ne treba zahtijevati plaćanje bilo kakve dodatne naknade za primanje reguliranih SMS poruka ili poruka govorne pošte u roamingu u gostujućoj mreži budući da su takvi troškovi završavanja već obuhvaćeni maloprodajnom naknadom koja se naplaćuje za slanje SMS poruka ili poruka govorne pošte u roamingu.

(69) Eurotarifa za SMS usluge treba se automatski primjenjivati na sve nove ili postojeće korisnike roaminga koji nisu namjerno izabrali ili namjerno ne izaberu posebnu tarifu za SMS usluge u roaming ili paket usluga roaminga koji uključuje reguliranе SMS usluge u roamingu.

(70) SMS poruka je kratka tekstovna poruka i jasno se razlikuje od drugih poruka kao što su MMS poruke ili poruke elektroničke pošte. Kako bi se osiguralo da ova Uredbe ne bude lišena svoje učinkovitosti, i potpuno ostvarivanje njezinih ciljeva, treba zabraniti sve promjene tehničkih parametara SMS poruke u roamingu na temelju kojih bi se razlikovala od domaćih SMS poruka.

(71) Podaci koje prikupljaju državna regulatorna tijela ukazuju na postojanje visokih cijena prosječnih veleprodajnih naknada za podatkovne usluge u roamingu koje operatori gostujuće mreže naplaćuju davateljima usluga roaminga korisnika roaminga. Iako se čini da navedene veleprodajne naknade imaju silazni trend, one su još uvijek vrlo visoke u odnosu na osnovne troškove.

▼B

(72) Postojanost visokih veleprodajnih naknada za podatkovne usluge u roamingu u prvom se redu može pripisati visokim veleprodajnim cijenama koje naplaćuju operatori nepreferencijalnih mreža. Takve su naknade uzrokovane ograničenjima u usmjeravanju prometa zbog kojih nema poticaja za operatore da jednostrano smanje svoje standardne veleprodajne cijene budući da će promet biti primljen bez obzira na naplaćenu cijenu. Zbog toga se veleprodajni troškovi jako razlikuju. U nekim su slučajevima veleprodajne naknade za podatkovne usluge u roamingu koje se primjenjuju na nepreferencijalne mreže šest puta veće od naknada primijenjenih na preferencijalnu mrežu. Navedene prekomjerno visoke veleprodajne naknade za podatkovne usluge u roamingu dovode to znatnog narušavanja konkurentskih uvjeta između operatora pokretne mreže u Uniji koje šteti nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Zbog njih je također ograničena mogućnost davatelja usluga roaminga da predvide svoje veleprodajne troškove, a time i da svojim korisnicima osiguraju pakete s transparentnim i konkurentnim maloprodajnim cijenama. S obzirom na ograničenu mogućnost državnih regulatornih tijela za učinkovito rješavanje ovih problema na nacionalnoj razini, treba primjenjivati maksimalnu veleprodajnu naknadu za podatkovne usluge u roamingu. Stoga treba odrediti regulatorne obveze u vezi s reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu na veleprodajnoj razini kako bi se uspostavio prihvatljiviji odnos između veleprodajnih naknada i osnovnih troškova pružanja usluga i kako bi se na maloprodajnoj razini zaštitili interesi korisnika roaminga.

(73) Davatelji usluga roaminga ne bi trebali korisnicima roaminga naplaćivati nijednu reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu osim ako i dok korisnik roaminga ne prihvati pružanje usluge.

(74) Područje primjene ove Uredbe treba obuhvaćati pružanje maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije. Posebna obilježja tržišta usluga roaminga, zbog kojih je bilo opravdano donošenje Uredbe (EZ) br. 717/2007 i određivanje obveza operatorima pokretne mreže u vezi s pružanjem govornih poziva i SMS poruka u roamingu na razini Unije, odnose se jednako na pružanje maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije. Kao i u slučaju govornih i SMS usluga u roamingu, podatkovne usluge u roamingu ne kupuju se samostalno na nacionalnoj razini, već čine dio šireg maloprodajnog paketa koji korisnici kupuju od svog davatelja usluga roaminga, čime se ograničavaju konkurentske snage u igri. Jednako tako, zbog prekogranične prirode navedenih usluga, državna regulatorna tijela odgovorna za zaštitu i promicanje interesa korisnika pokretnih usluga s prebivalištem na njihovom području ne mogu nadzirati ponašanja operatora gostujuće mreže smještenih u drugim državama članicama.

(75) Kao u slučaju već uvedenih regulatornih mjera za govorne i SMS usluge, dok strukturne mjere ne dovedu do dostatne razine tržišnog natjecanja, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju

▼B

razine cijena maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije u prijelaznom razdoblju je uvođenje zahtjeva za davatelje usluga roaminga da svojim korisnicima roaminga ponude privremenu eurotarifu za podatkovne usluge koja ne premašuje utvrđenu maksimalnu naknadu. Eurotarifa za podatkovne usluge treba biti određena na zaštitnoj razini kojom se osigurava zaštita potrošača dok strukturne mjere ne postanu učinkovite i istodobno jamči dostatna marža davateljima usluga roaminga i koja također bolje odražava osnovne troškove pružanja usluga.

(76) Privremena eurotarifa za podatkovne usluge koja se može ponuditi korisnicima roaminga stoga treba odražavati opravdanu maržu u odnosu na troškove pružanja reguliranih podatkovnih usluga u roamingu i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takva zaštitna gornja granica treba biti postavljena na razini kojom se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i može se ukloniti nakon što je strukturnim mjerama dana prilika za ostvarivanje konkretnih i trajnih dobitaka za potrošače. Slično kao i u slučaju pristupa za govorne i SMS usluge u roamingu, s obzirom na predviđena smanjenja osnovnih troškova pružanja maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu, maksimalne regulirane naknade za privremenu eurotarifu za podatkovne usluge trebaju slijediti silaznu putanju.

(77) Privremena eurotarifa za podatkovne usluge treba se automatski primjenjivati na sve nove ili postojeće korisnike roaminga koji nisu namjerno izabrali ili namjerno ne izaberu posebnu tarifu za podatkovne usluge u roamingu ili paket usluga roaminga koji uključuje regulirane podatkovne usluge u roamingu.

(78) Kako bi se osiguralo da potrošači plaćaju podatkovne usluge koje su stvarno upotrijebili i kako bi se izbjegli problemi zapaženi u području govornih usluga nakon uvođenja Uredbe (EZ) br. 717/2007 u vezi sa skrivenim naknadama za potrošače zbog mehanizama obračuna koje primjenjuju operatori, privremena eurotarifa za podatkovne usluge treba se obračunavati i naplaćivati na temelju kilobajta. Takva je naplata u skladu s mehanizmom obračuna koji se već primjenjuje na veleprodajnoj razini.

(79) Davatelji usluga roaminga mogu ponuditi sveobuhvatnu mjesečnu paušalnu cijenu na temelju pravedne uporabe na koju se ne primjenjuju maksimalne naknade i koja može obuhvaćati sve usluge roaminga na razini Unije.

▼B

(80) Kako bi se osigurala primjena odredbi ove Uredbe na sve korisnike pokretne govorne telefonije, privremeni zahtjevi u vezi s određivanjem maloprodajnih cijena trebaju se primjenjivati bez obzira na to imaju li korisnici roaminga sklopljen ugovor za unaprijed plaćene usluge ili ugovor za usluge plaćene po ispostavljenom računu sa svojim davateljem usluga roaminga i ima li davatelj usluga roaminga vlastitu mrežu, je li pokretni virtualni mrežni operator ili preprodavač usluga pokretne govorne telefonije.

(81) Ako davatelji usluga pokretne telefonije u Uniji utvrde da su pogodnosti međudjelovanja i povezanosti s kraja na kraj mreže za njihove korisnike ugrožene zbog prestanka ili opasnosti od prestanka aranžmana za roaming s operatorima pokretne mreže u drugim državama članicama ili ako svojim korisnicima ne mogu pružati usluge u drugoj državi članici jer nemaju sklopljen sporazum s barem jednim davateljem veleprodajnog pristupa mreži, državna regulatorna tijela trebaju se, gdje je to potrebno, koristiti ovlastima iz članka 5. Direktive o pristupu kako bi osigurala odgovarajući pristup i međusobno povezivanje i time zajamčila takvu povezanost s kraja na kraj mreže i međudjelovanje usluga, uzimajući u obzir ciljeve članka 8. Okvirne direktive, posebno stvaranje potpuno djelotvornog unutarnjeg tržišta elektroničkih komunikacijskih usluga.

(82) Kako bi se poboljšala transparentnost maloprodajnih cijena usluga roaminga i pomoglo korisnicima roaminga u donošenju odluke o uporabi mobilnih uređaja tijekom boravka u inozemstvu, davatelji pokretnih komunikacijskih usluga trebaju svojim korisnicima roaminga besplatno dati informacije o naknadama za roaming koje se na njih primjenjuju kad koriste usluge roaminga u posjećenoj državi članici. Budući da određene skupine korisnika mogu biti dobro informirane o naknadama za roaming, davatelji usluga roaminga trebaju osigurati mogućnost jednostavnog isključivanja ove automatske usluge davanja obavijesti. Štoviše, davatelji usluga trebaju korisnicima na zahtjev, pod uvjetom da se potonji nalaze u Uniji, aktivno i besplatno dati dodatne informacije o naknadama po minuti, po SMS-u ili po megabajtu podataka, (uključujući PDV), za odlazne i dolazne govorne pozive i za slanje i primanje SMS-a, MMS-a i drugih podatkovnih komunikacijskih usluga u posjećenoj državi članici.

(83) Zbog transparentnosti se od davatelja usluga također zahtijeva da prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa i kod svake promjene naknada za roaming daju informacije o naknadama za roaming, posebno o eurotarifi za govorne usluge, eurotarifi za SMS usluge i eurotarifi za podatkovne usluge i o sveobuhvatnoj paušalnoj tarifi ako je imaju u ponudi. Davatelji usluga roaminga trebaju

▼B

dati informacije o naknadama za roaming primjenjujući odgovarajuća sredstva kao što su računi, internet, televizijsko oglašavanje ili izravna pošta. Sve informacije i ponude trebaju biti jasne, razumljive, usporedive i transparentne u pogledu cijena i svojstava usluga. Oglašavanje ponuda za roaming i stavljanje na tržište za potrošače trebaju biti u potpunosti usklađeni sa zakonodavstvom o zaštiti potrošača, posebno s Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. u vezi s nepoštenim poslovnim djelovanjima poduzetnika prema potrošaču na unutarnjem tržištu (Direktiva o nepoštenim poslovnim djelovanjima) ([1]). Davatelji usluga roaminga trebaju osigurati da su svi njihovi korisnici roaminga upoznati s dostupnošću reguliranih tarifa u navedenom razdoblju i trebaju poslati jasnu i nepristranu pisanu obavijest navedenim korisnicima u kojoj su opisani uvjeti eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge i pravo na prelazak na navedene tarife i s njih.

(84) Štoviše, treba uvesti mjere za poboljšanje transparentnosti maloprodajnih naknada za sve podatkovne usluge u roamingu, posebno kako bi se uklonio problem „šokantnih računa” koji predstavlja prepreku nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, i za pružanje alata korisnicima roaminga potrebnih za praćenje i nadzor vlastitih troškova podatkovnih usluga u roamingu. Jednako tako, ne bi trebale postojati prepreke za pojavu aplikacija ili tehnologija koje mogu biti zamjena za usluge roaminga ili alternativa uslugama roaminga, kao što je Wi-Fi.

(85) Davatelji usluga roaminga posebno trebaju svojim korisnicima roaminga besplatno dati njihovim potrebama prilagođene informacije o tarifama za podatkovne usluge u roamingu koje se primjenjuju na navedene korisnike svaki put kad prvi put upotrijebe podatkovnu uslugu u roamingu prilikom ulaska u drugu zemlju. Navedene se informacije trebaju poslati na njihov mobilni uređaj na način koji je najprimjereniji za njihovo jednostavno primanje i razumijevanje i tako da im se naknadno može jednostavno pristupiti.

(86) Kako bi se korisnicima olakšalo razumijevanje financijskih posljedica uporabe podatkovnih usluga u roamingu i omogućilo praćenje i nadzor troškova, davatelji usluga roaminga trebaju prije i nakon sklapanja ugovora na odgovarajući način informirati korisnike o naknadama za regulirane podatkovne usluge u roamingu. Takve informacije mogu uključivati primjere približne količine prenesenih podataka, na primjer pri slanju elektroničke pošte ili slike, pretraživanju interneta i uporabi aplikacija za mobilne uređaje.

([1]) SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

▼B

(87) Povrh toga, kako bi se izbjegli šokantni računi, davatelji usluga roaminga trebaju utvrditi jedno ili više maksimalnih financijskih i/ili količinskih ograničenja za nepodmirene obveze za podatkovne usluge u roamingu, izražene u valuti u kojoj se usluge obračunavaju i naplaćuju korisniku roaminga, koja trebaju besplatno i uz odgovarajuću obavijest ponuditi svim svojim korisnicima roaminga u obliku koji omogućuje naknadnu provjeru kad se korisnici približe tom ograničenju. Nakon što dosegnu maksimalno ograničenje, korisnici više ne trebaju primati navedene usluge niti im se one trebaju naplaćivati osim ako posebno ne zatraže daljnje pružanje navedenih usluga u skladu s uvjetima iz obavijesti. U tom slučaju korisnici trebaju primiti besplatnu potvrdu u obliku koji im omogućuje naknadnu provjeru. Korisnici roaminga trebaju imati mogućnost u razumnom roku izabrati bilo koje od navedenih maksimalnih financijskih ili količinskih ograničenja ili se odlučiti da neće imati takvo ograničenje. Osim ako ne navedu drukčije, korisnike treba uključiti u sustav zadanog ograničenja.

(88) Na navedene mjere u vezi s transparentnošću treba gledati kao na minimalne zaštitne mjere za korisnike roaminga i njima se davatelje usluga roaminga ne treba sprečavati da svojim korisnicima ponude raspon drugih pogodnosti koje im pomažu u predviđanju i nadzoru troškova podatkovnih usluga u roamingu. Na primjer, mnogi davatelji usluga roaminga razvijaju nove paušalne ponude za roaming na maloprodajnoj razini kojima se omogućuje podatkovni roaming po određenoj cijeni u određenom razdoblju do količinskog ograničenja za „pravednu uporabu”. Jednako tako, davatelji usluga roaminga razvijaju sustave koji korisnicima roaminga u realnom vremenu pružaju ažurirane podatke o nakupljenim nepodmirenim obvezama za podatkovne usluge u roamingu. Kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, razvoj na domaćim tržištima treba se odražavati u usklađenim pravilima.

(89) Korisnici tarifa za unaprijed plaćene usluge mogu također dobiti šokantne račune za uporabu podatkovnih usluga u roamingu. Zbog toga se odredbe o graničnoj vrijednosti na kojoj se prestaje pružati usluga trebaju primjenjivati i na ove korisnike.

(90) Postoje znatne razlike između reguliranih tarifa za roaming u Uniji i tarifa za roaming koje se naplaćuju korisnicima prilikom putovanja izvan Unije i koje su bitno više od cijena u Uniji. Budući da ne postoji dosljedan pristup mjerama za transparentnost i zaštitu u vezi s roamingom izvan Unije, potrošači nisu sigurni u svoja prava, što ih često odvraća od uporabe pokretnih usluga u inozemstvu. Pružanjem transparentnih informacija korisnicima se može pomoći ne samo u donošenju odluke o tome kako koristiti mobilne uređaje tijekom putovanja u inozemstvu, (u Uniji i izvan nje), već i u izboru davatelja usluga roaminga. Stoga je potrebno riješiti problem nedostatka transparentnosti i zaštite potrošača primjenom određenih mjera za transparentnost i zaštitu

▼B

i na usluge roaminga koje se pružaju izvan Unije. Navedenim bi se mjerama olakšalo tržišno natjecanje i poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(91) Ako operator gostujuće mreže u posjećenoj zemlji izvan Unije ne dopušta davatelju usluga roaminga nadzor nad prometom njegovih korisnika u realnom vremenu, davatelj usluga roaminga ne treba biti obvezan osigurati maksimalna financijska ili količinska ograničenja za zaštitu potrošača.

(92) Državna regulatorna tijela odgovorna za provedbu zadataka na temelju regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002. trebaju imati ovlasti potrebne za nadzor i izvršenje obveza iz ove Uredbe na svom području. Također trebaju pratiti razvoj cijena govornih i podatkovnih usluga za korisnike roaminga u Uniji uključujući, prema potrebi, posebne troškove u vezi s odlaznim i dolaznim pozivima u roamingu u najudaljenijim regijama Unije i potrebu da se osigura odgovarajući povrat navedenih troškova na veleprodajnom tržištu i da se tehnike za usmjeravanje prometa ne upotrebljavaju za ograničavanje izbora na štetu korisnika. Trebaju osigurati da su ažurirani podaci o primjeni ove Uredbe dostupni zainteresiranim stranama i da se rezultati takvog praćenja objavljuju svakih šest mjeseci. Podaci o poslovnim korisnicima, korisnicima unaprijed plaćenih usluga i korisnicima usluga plaćenih po ispostavljenom računu pružaju se odvojeno.

(93) Za nacionalni roaming u najudaljenijim regijama Unije gdje se dozvole za pokretnu telefoniju razlikuju od dozvola izdanih za druge dijelove državnog područja mogu se upotrebljavati smanjenja cijena jednaka onim koja se primjenjuju na unutarnjem tržištu za usluge roaminga. Provedba ove Uredbe ne treba za posljedicu imati manje povoljne uvjete određivanja cijena za korisnike koji upotrebljavaju usluge nacionalnog roaminga u odnosu na korisnike koji upotrebljavaju usluge roaminga na razini Unije. S tim ciljem, državna tijela mogu poduzeti dodatne mjere u skladu s pravom Unije.

(94) Kad se utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju u slučajevima povrede ove Uredbe, države članice trebaju, između ostalog, uzeti u obzir mogućnost da davatelji usluga roaminga plaćaju korisnicima, u skladu s nacionalnim pravom, naknadu za svako kašnjenje ili onemogućavanje prelaska alternativnom davatelju usluga roaminga.

▼B

(95) Budući da ciljeve ove Uredbe, odnosno uspostavljanje zajedničkog pristupa kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene usluga roaminga na razini Unije i istodobno ostvaruje visoka razina zaštite potrošača kroz jačanje tržišnog natjecanja između davatelja usluga roaminga, države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti na siguran, usklađen i pravodoban način i da ih je stoga lakše ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je određeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je određeno u navedenom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje navedenih ciljeva.

(96) Regulatorne obveze u vezi s veleprodajnim naknadama za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu trebaju se održavati dok strukturne mjere ne postanu učinkovite i dok se tržišno natjecanje na veleprodajnim tržištima ne razvije u dovoljnoj mjeri. Povrh toga, tržišni trendovi trenutačno pokazuju da će podatkovne usluge postupno postati najvažniji segment usluga i da veleprodajne podatkovne usluge u roamingu trenutačno pokazuju najvišu razinu dinamičnosti, pri čemu su cijene razumno manje od postojećih reguliranih cijena.

(97) Zaštitne gornje granice na maloprodajnoj razini trebaju se postaviti na dovoljno visokim razinama kojima se ne narušavaju moguće konkurentske prednosti strukturnih mjera i mogu se potpuno ukloniti jednom kad navedene mjere postanu učinkovite i kad je omogućen razvoj pravog unutarnjeg tržišta. Stoga zaštitne gornje granice na maloprodajnoj razini trebaju slijediti silazni trend i zatim prestati važiti.

(98) Komisija treba preispitati učinkovitost ove Uredbe s obzirom na njezine ciljeve i njezin doprinos provedbi regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002. i nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Komisija treba u tom smislu razmotriti njezin učinak na konkurentski položaj davatelja usluga pokretnih komunikacija različitih veličina i iz različitih dijelova Unije, razvoj, trendove i transparentnost maloprodajnih i veleprodajnih naknada, njihov odnos prema stvarnim troškovima, u kojoj su mjeri potvrđene pretpostavke iz analize učinaka priložene ovoj Uredbi, troškove usklađivanja i učinak na ulaganja. Komisija također treba razmotriti, u svjetlu tehnološkog razvoja, dostupnost i kakvoću usluga koje predstavljaju alternativu roamingu (kao što su pristup kroz Wi-Fi).

▼B

(99) Regulatorne obveze u vezi s veleprodajnim i maloprodajnim naknadama za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu treba zadržati radi zaštite potrošača sve dok se u potpunosti ne razvije tržišno natjecanje na maloprodajnoj ili veleprodajnoj razini. S tim ciljem Komisija treba do 30. lipnja 2016. procijeniti jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe, uključujući jesu li potpuno provedene strukturne mjere i je li u dovoljnoj mjeri razvijeno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu usluga roaminga. Ako Komisija zaključi da se tržišno natjecanje nije razvilo u dovoljnoj mjeri, Komisija treba podnijeti odgovarajuće prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita potrošača od 2017.

(100) Nakon gore navedenog preispitivanja i kako bi se osiguralo trajno praćenje usluga roaminga u Uniji, Komisija treba svake dvije godine pripremiti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću koje uključuje opći sažetak najnovijih trendova u području usluga roaminga i privremenu ocjenu napretka prema ostvarivanju ciljeva ove Uredbe i mogućih alternativnih opcija za njihovo ostvarivanje,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom uvodi zajednički pristup kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene usluga roaminga na razini Unije u usporedbi s konkurentnim nacionalnim cijenama za odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka i uporabu podatkovnih komunikacijskih usluga s prospajanjem paketa i time doprinosi nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i istodobno ostvaruje visoka razina zaštite potrošača, potiče tržišno natjecanje i transparentnost na tržištu i nude poticaji za inovacije i izbor potrošača.

Njome se utvrđuju pravila kojima se omogućava odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga od domaćih usluga pokretnih komunikacija i određuju uvjeti za veleprodajni pristup javnim pokretnim komunikacijskim mrežama za pružanje reguliranih usluga roaminga. Njome se također utvrđuju privremena pravila o naknadama koje davatelji usluga roaminga mogu naplaćivati za pružanje reguliranih usluga roaminga za govorne pozive i SMS poruke nastale ili završene u Uniji i za podatkovne komunikacijske usluge s prospajanjem paketa koje upotrebljavaju korisnici tijekom roaminga u pokretnoj komunikacijskoj mreži u Uniji. Ona se primjenjuje na naknade koje naplaćuju mrežni operatori na veleprodajnoj razini i naknade koje naplaćuju davatelji usluga roaminga na maloprodajnoj razini.

▼B

2. Odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga od domaćih usluga pokretnih komunikacija privremena je nužna mjera za povećanje tržišnog natjecanja kako bi se smanjile tarife za roaming za korisnike i ostvarilo unutarnje tržište usluga pokretnih komunikacija na kojem u konačnici neće biti razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming.

3. Ovom se Uredbom također utvrđuju pravila koja za cilj imaju povećanje transparentnosti cijena i poboljšanje davanja informacija o naknadama korisnicima usluga roaminga.

4. Ova Uredba predstavlja posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Okvirne direktive.

5. Maksimalne naknade određene u ovoj Uredbi izražene su u eurima.

6. Ako su maksimalne naknade iz članaka 7., 9 i 12. izražene u valutama koje nisu euro, početne granične vrijednosti u skladu s navedenim člancima određuju se u navedenim valutama primjenom referentnih deviznih tečajeva koje je 1. svibnja 2012. objavila Europska središnja banka u *Službenom listu Europske unije*.

Za naknadne granične vrijednosti predviđene u članku 7. stavku 2., članku 9. stavku 1. i članku 12. stavku 1. revidirane vrijednosti određuju se primjenom referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. svibnja relevantne kalendarske godine. Za maksimalne naknade iz članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 1. i članka 12. stavka 1. granične vrijednosti u valutama koje nisu euro revidiraju se svake godine od 2015. Godišnje revidirane granične vrijednosti u navedenim valutama primjenjuju se od 1. srpnja uz uporabu referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. svibnja iste godine.

7. Ako su maksimalne naknade iz članaka 8., 10. i 13. izražene u valutama koje nisu euro, početne granične vrijednosti u skladu s navedenim člancima određuju se u navedenim valutama primjenom prosjeka referentnih deviznih tečajeva koje je 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja 2012. objavila Europska središnja banka u *Službenom listu Europske unije*.

Za naknadne granične vrijednosti predviđene u članku 8. stavku 2., članku 10. stavku 2. i članku 13. stavku 2. revidirane se vrijednosti određuju primjenom prosjeka referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja relevantne kalendarske godine. Za maksimalne naknade iz članka 8. stavka 2., članka 10. stavka 2. i članka 13. stavka 2. granične vrijednosti u valutama koje nisu euro revidiraju se svake godine od 2015. Godišnje revidirane granične vrijednosti u navedenim valutama primjenjuju se od 1. srpnja uz uporabu prosjeka referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja iste godine.

▼B

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije određene u članku 2. Direktive o pristupu, članku 2. Okvirne direktive i članku 2. Direktive o univerzalnoj usluzi.

2. Osim definicija iz stavka 1., primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „davatelj usluga roaminga” znači poduzeće koje korisniku roaminga pruža regulirane maloprodajne usluge roaminga;

(b) „domaći davatelj usluga” znači poduzeće koje korisniku roaminga pruža domaće usluge pokretnih komunikacija;

(c) „alternativni davatelj usluga roaminga” znači davatelj usluga roaminga koji nije domaći davatelj usluga;

(d) „domaća mreža” znači javna komunikacijska mreža koja je smještena u državi članici i koju davatelj usluga roaminga upotrebljava za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga korisniku roaminga;

(e) „gostujuća mreža” znači zemaljska javna pokretna komunikacijska mreža koja je smještena u državi članici koja nije država domaćeg davatelja usluga korisnika roaminga i koja korisniku roaminga dopušta odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka ili uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa, u skladu s aranžmanom s operatorom domaće mreže;

(f) „roaming na razini Unije” znači da korisnik roaminga upotrebljava mobilni uređaj za odlazne i dolazne pozive unutar Unije, slanje i primanje SMS poruka unutar Unije ili uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa dok se nalazi u državi članici koja nije država u kojoj je smještena mreža domaćeg davatelja usluga, u skladu s aranžmanom između operatora domaće mreže i operatora gostujuće mreže;

(g) „korisnik roaminga” znači korisnik davatelja reguliranih usluga roaminga, posredstvom zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže smještene u Uniji, kojem je na temelju ugovora ili aranžmana s tim davateljem usluga roaminga dopušten roaming na razini Unije;

(h) „reguliran poziv u roamingu” znači pokretni govorni telefonski poziv koji obavlja korisnik roaminga i koji započinje u gostujućoj mreži i završava u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji ili koji korisnik roaming primi i koji započinje u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji i završava u gostujućoj mreži;

▼M1

_____

▼B

(j) „SMS poruka” znači kratka tekstovna poruka koja se u načelu sastoji od alfanumeričkih znakova i može se slati između brojeva u pokretnoj i/ili nepokretnoj mreži dodijeljenih u skladu s nacionalnim planovima numeriranja;

(k) „regulirana SMS poruka u roamingu” znači SMS poruka koju šalje korisnik roaminga i koja započinje u gostujućoj mreži i završava u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji ili koju prima korisnik roaminga i koja započinje u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji i završava u gostujućoj mreži;

▼M1

_____

▼B

(m) „regulirana podatkovna usluga u roamingu” znači usluga roaminga koja korisniku roaminga omogućuje uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa putem njegova mobilnog uređaja dok je povezan s gostujućom mrežom. Regulirana podatkovna usluga u roamingu ne uključuje prijenos ili primanje reguliranih poziva ili SMS poruka u roamingu, ali uključuje prijenos i primanje MMS poruka;

▼M1

_____

▼B

(o) „veleprodajni pristup roamingu” znači izravan veleprodajni pristup roamingu ili pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga;

(p) „izravan veleprodajni pristup roamingu” znači da operator pokretne mreže stavlja na raspolaganje opremu i/ili usluge drugom poduzeću pod definiranim uvjetima i kako bi to drugo poduzeće pružalo regulirane usluge roaminga korisnicima roaminga;

(q) „pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga” znači da operator pokretne mreže koji nije operator gostujuće mreže pruža usluge roaminga na veleprodajnoj razini drugom poduzeću kako bi to drugo poduzeće pružalo regulirane usluge roaminga korisnicima roaminga;

▼M1

(r) „domaća maloprodajna cijena” znači domaća maloprodajna jedinična naknada davatelja usluga roaminga koja se primjenjuje na odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te na podatke koje je korisnik potrošio; u slučaju da ne postoji točno određena domaća maloprodajna jedinična naknada, domaća maloprodajna cijena smatra se istim mehanizmom naplate kao što je onaj koji se primjenjuje na korisnika za odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te za potrošene podatke u državi članici tog korisnika;

▼M1

(s) „odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu” znači pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga pruža korisnicima roaminga izravno na gostujućoj mreži.

▼B

Članak 3.

Veleprodajni pristup roamingu

1. Operatori pokretne mreže moraju ispuniti sve opravdane zahtjeve za veleprodajni pristup roamingu.

2. Operatori pokretne mreže mogu odbiti zahtjeve za veleprodajni pristup roamingu samo na temelju objektivnih kriterija.

3. Veleprodajni pristup roamingu obuhvaća pristup svim mrežnim elementima i pripadajućoj opremi, relevantnim uslugama, softverskim i informacijskim sustavima potrebnim za pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima.

4. Pravila o reguliranim veleprodajnim naknadama za roaming utvrđena u člancima 7., 9. i 12. primjenjuju se na davanje pristupa svim komponentama veleprodajnog pristupa roamingu iz stavka 3.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, u slučaju pristupa preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, operatori pokretne mreže mogu naplaćivati primjerene i opravdane cijene za komponente koje nisu obuhvaćene stavkom 3.

5. Operatori pokretne mreže objavljuju standardnu ponudu uzimajući u obzir smjernice BEREC-a iz stavka 8. i stavljaju je na raspolaganje poduzeću koje je podnijelo zahtjev za veleprodajni pristup roamingu. Najkasnije mjesec dana od početnog zaprimanja zahtjeva operatori pokretne mreže dostavljaju poduzeću koje je podnijelo zahtjev nacrt ugovora za takav pristup u skladu s ovim člankom. Veleprodajni pristup roamingu odobrava se u razumnom roku ne duljem od tri mjeseca od sklapanja ugovora. Operatori pokretne mreže koji zaprimaju zahtjev za veleprodajni pristup roamingu i poduzeća koja podnose zahtjev za pristup pregovaraju u dobroj vjeri.

▼M1

6. Standardna ponuda iz stavka 5. u dovoljnoj je mjeri detaljna i uključuje sve komponente potrebne za veleprodajni pristup roamingu kako je navedeno u stavku 3. i sadrži opis ponuda relevantnih za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga te pripadajuće uvjete. Ta standardna ponuda može

▼M1

obuhvaćati uvjete za sprečavanje stalnog roaminga ili zlouporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Prema potrebi, državna regulatorna tijela mogu odrediti izmjene standardnih ponuda radi primjene obveza utvrđenih u ovom članku.

▼B

7. Ako poduzeće koje podnosi zahtjev za pristup želi početi trgovinske pregovore u vezi s uključivanjem komponenti koje nisu obuhvaćene standardnom ponudom, operatori pokretne mreže odgovaraju na takav zahtjev u razumnom roku ne duljem od dva mjeseca od početnog zahtjeva. Za potrebe ovog stavka, stavci 2. i 5. ne primjenjuju se.

8. Do 30. rujna 2012. i s ciljem doprinosa dosljednoj primjeni ovog članka, BEREC utvrđuje, nakon savjetovanja s dionicima i u uskoj suradnji s Komisijom, smjernice za veleprodajni pristup roamingu.

9. Stavci 5. i 7. primjenjuju se od 1. siječnja 2013.

Članak 4.

▼M1

Odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu

▼B

1. ►M1 ——————— ◄

Ni domaći davatelji usluga niti davatelji usluga roaminga ne smiju sprečavati korisnike u pristupanju reguliranim podatkovnim uslugama roaminga koje alternativni davatelj usluga roaminga izravno pruža u gostujućoj mreži.

2. Korisnici roaminga imaju pravo u bilo kojem trenutku promijeniti davatelja usluga roaminga. Ako korisnik roaminga odluči promijeniti davatelja usluga roaminga, prelazak se provodi bez nepotrebnog odlaganja, u svakom slučaju u najkraćem mogućem roku ovisno o odabranom tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, ali nikako duljem od tri radna dana od sklapanja sporazuma s novim davateljem usluga roaminga.

3. Prelazak alternativnom davatelju usluga roaminga ili između davatelja usluga roaminga besplatan je za korisnike i moguć u okviru svakog tarifnog plana. On ne podrazumijeva nikakve povezane pretplate ili dodatne fiksne ili ponavljajuće naknade koje se odnose na elemente pretplate koji nisu povezani s roamingom u odnosu na uvjete koji su postojali prije prelaska.

▼M1

———————

▼B

6. Ovaj se članak primjenjuje od 1. srpnja 2014.

▼B

Članak 5.

▼M1

Provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu

1. Domaći davatelji usluga provode obvezu u vezi s odvojenom prodajom reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu kako je predviđeno u članku 4. tako da korisnici roaminga mogu upotrebljavati odvojene regulirane podatkovne usluge u roamingu. Domaći davatelji usluga ispunjavaju sve opravdane zahtjeve za pristup opremi i pripadajućim uslugama podrške relevantnim za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Pristup navedenoj opremi i uslugama podrške koji su potrebni za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu, uključujući usluge provjere identiteta korisnika, besplatan je i ne uključuje nikakve izravne naknade za korisnike roaminga.

2. Kako bi se osigurala dosljedna i istovremena provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu u cijeloj Uniji, Komisija, putem provedbenih akata i nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi detaljna pravila o tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Navedeni provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

3. Tehničko rješenje za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu ispunjava sljedeće kriterije:

▼B

(a) prilagođenost potrošačima, posebno omogućavanje korisnicima da jednostavno i brzo priđu alternativnom davatelju usluga roaminga i istodobno zadrže postojeći telefonski broj u pokretnoj mreži i upotrebljavaju isti mobilni uređaj;

(b) mogućnost udovoljavanja svim kategorijama potražnje potrošača pod konkurentnim uvjetima, uključujući intenzivnu uporabu podatkovnih usluga;

(c) mogućnost učinkovitog podupiranja tržišnog natjecanja, uzimajući u obzir i mogućnost operatora da iskorištavaju svoju infrastrukturnu imovinu ili trgovinske dogovore;

(d) učinkovitost u odnosu na troškove, uzimajući u obzir podjelu troškova između domaćih davatelja usluga i alternativnih davatelja usluga roaminga;

(e) mogućnost učinkovite provedbe obveza iz članka 4. stavka 1.;

(f) omogućavanje najvišeg stupnja međudjelovanja;

(g) prilagođenost korisnicima, posebno u pogledu tehničkog rukovanja mobilnim uređajem korisnika prilikom promjene mreže;

(h) osiguravanje nesmetanog roaminga za korisnike Unije u trećim zemljama ili za korisnike iz trećih zemalja u Uniji;

▼B

(i) osiguravanje poštovanja pravila o zaštiti privatnosti, osobnih podataka, sigurnosti i cjelovitosti mreža i transparentnosti kako je propisano Okvirnom direktivom i posebnim direktivama;

(j) uvažavanje činjenice da državna regulatorna tijela promiču mogućnost pristupa informacijama i njihove distribucije ili uporabe aplikacija i usluga za krajnje korisnike po vlastitom izboru, u skladu s točkom (g) članka 8. stavka 4. Okvirne direktive;

(k) osiguravanje da davatelji usluga primjenjuju jednake uvjete u jednakim okolnostima.

4. U tehničkom se rješenju može kombinirati jedan ili više tehničkih načina s ciljem ispunjavanja kriterija iz stavka 3.

5. Prema potrebi, Komisija ovlašćuje europsko normirno tijelo za prilagodbu relevantnih normi potrebnih za usklađenu primjenu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.

6. Stavci 1., 3., 4. i 5. ovog članka primjenjuju se od 1. srpnja 2014.

Članak 6.

Odborska procedura

1. Komisiji pomaže Odbor za komunikacije uspostavljen člankom 22. Okvirne direktive. Taj Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

▼M1

Članak 6.e

Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, ako davatelj usluga roaminga primjenjuje dodatnu naknadu za potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koja premašuje bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe, mora ispunjavati sljedeće zahtjeve (isključujući PDV):

(a) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati maksimalne veleprodajne naknade predviđene u članku 7. stavku 2., članku 9. stavku 1. odnosno članku 12. stavku 1.;

(b) zbroj domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati 0,19 EUR po minuti, 0,06 EUR po SMS poruci odnosno 0,20 EUR po upotrijebljenom megabajtu;

▼M1

(c) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne smije premašivati ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom Unije utvrđenih u skladu sa stavkom 2.

Davatelji usluga roaminga ne smiju primjenjivati nikakvu dodatnu naknadu na regulirane primljene SMS poruke u roamingu ili na primljene poruke govorne pošte u roamingu. Time se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su naknade za preslušavanje takvih poruka.

Davatelji usluga roaminga obračunavaju odlazne i dolazne pozive u roamingu po sekundi. Davatelji usluga roaminga mogu primjenjivati početno minimalno obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi na odlazne pozive. Davatelji usluga roaminga svojim korisnicima naplaćuju pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu na temelju kilobajta, uz iznimku MMS poruka, koje se mogu naplaćivati na jediničnoj osnovi. U tom slučaju maloprodajna naknada koju davatelj usluga roaminga može naplaćivati svojem korisniku roaminga za prijenos ili primanje MMS poruke u roamingu ne smije premašivati maksimalnu maloprodajnu naknadu za regulirane podatkovne usluge u roamingu utvrđenu u prvom podstavku.

Tijekom razdoblja iz članka 6.f stavka 1., ovim stavkom ne isključuju se ponude koje korisnicima roaminga za dnevnu ili bilo koju drugu fiksnu periodičnu naknadu pružaju određenu količinu potrošnje reguliranih usluga roaminga, pod uvjetom da potrošnja ukupnog iznosa te količine odgovara jediničnoj cijeni za regulirane odlazne pozive, dolazne pozive i poslane SMS poruke u roamingu te podatkovne usluge u roamingu koja ne premašuje odgovarajuću domaću maloprodajnu cijenu i maksimalnu dodatnu naknadu kako je navedena u prvom podstavku ovog stavka.

2. Komisija do 31. prosinca 2015., nakon savjetovanja s BEREC-om i podložno drugom podstavku ovog stavka, donosi provedbene akte kojima se utvrđuje ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži iz stavka 1. prvog podstavka točke (c). Komisija svake godine preispituje te provedbene akte. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

Ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži temelji se na sljedećim kriterijima:

(a) maksimalnoj razini cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koje su državna regulatorna tijela propisala na tržištu pojedinačnim pokretnim mrežama za završavanje govornog poziva na veleprodajnoj razini u skladu s člankom 7. i člankom 16. Okvirne direktive i člankom 13. Direktive o pristupu; i

(b) ukupnom broju pretplatnika u državama članicama.

3. Davatelji usluga roaminga mogu ponuditi, a korisnici roaminga mogu svjesno izabrati tarifu za roaming koja je različita od tarife određene u skladu s člancima 6.a, 6.b, 6.c i stavkom 1. ovog članka, na

▼M1

temelju koje korisnici roaminga imaju koristi od drukčije tarife za regulirane usluge roaminga od one koja bi im bila dodijeljena da nisu sami tako izabrali. Davatelj usluga roaminga podsjeća te korisnike roaminga na prirodu pogodnosti povezanih s roamingom koje bi time izgubili.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, davatelji usluga roaminga automatski primjenjuju tarifu određenu u skladu s člancima 6.a i 6.b te stavkom 1. ovog članka na sve postojeće i nove korisnike roaminga.

Svaki korisnik roaminga u svakom trenutku može podnijeti zahtjev da prijeđe na tarifu određenu u skladu s člancima 6.a, 6.b,6.c i stavkom 1. ovog članka ili da prijeđe s te tarife. Ako korisnici roaminga svjesno odluče prijeći s tarife određene u skladu s člancima 6.a, 6.b, 6.c i stavkom 1. ovog članka ili ponovno prijeći na tu tarifu, svaki prelazak obavlja se u roku od jednog radnog dana od primitka zahtjeva, ne naplaćuje se i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja u vezi s drugim elementima pretplate koji se ne odnose na roaming. Davatelji usluga roaminga mogu odgoditi prelazak do isteka minimalnog utvrđenog razdoblja važenja prethodne tarife za roaming ne duljeg od dva mjeseca.

4. Davatelji usluga roaminga osiguravaju da su u ugovoru kojim je obuhvaćena bilo koja vrsta regulirane maloprodajne usluge roaminga navedene glavne značajke te regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža, uključujući osobito:

(a) točno određeni tarifni plan ili tarifne planove i, za svaki tarifni plan, vrste ponuđenih usluga, uključujući količinu komunikacije;

(b) sva ograničenja potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivoj razini domaćih maloprodajnih cijena, osobito kvantificirane informacije o tome kako se svaka politika pravedne uporabe primjenjuje u vezi s glavnim cijenama, količinom ili drugim parametrima dotične regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža.

Davatelji usluga roaminga objavljuju informacije iz prvog podstavka.

▼B

Članak 7.

Veleprodajne naknade za regulirane odlazne pozive u roamingu

1. Prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplatiti davatelju usluga roaminga korisnika za pružanje reguliranih poziva u roamingu započetih u toj gostujućoj mreži, uključujući, između ostalog, troškove započinjanja, prijenosa i završavanja, ne smije biti veća od 0,14 eura po minuti od 1. srpnja 2012.

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava se za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo do kraja razdoblja primjene maksimalne prosječne veleprodajne naknade kako je predviđeno u ovom stavku ili do 30. lipnja 2022. Maksimalna prosječna veleprodajna

▼B

naknada smanjuje se 1. srpnja 2013. na 0,10 eura i 1. srpnja 2014. na 0,05 eura te, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,05 eura do 30. lipnja 2022.

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupan zaprimljen prihod od roaminga na veleprodajnoj razini podijeli ukupnim brojem minuta roaminga na veleprodajnoj razini koje je relevantan operator stvarno iskoristio za pružanje poziva u roamingu na veleprodajnoj razini u Uniji u relevantnom razdoblju, koji se zbraja na temelju sekunde i prilagođava uzimajući u obzir mogućnost da operator gostujuće mreže primjenjuje početno minimalno obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi.

▼M1

———————

▼B

Članak 9.

Veleprodajne naknade za regulirane SMS poruke u roamingu

1. S učinkom od 1. srpnja 2012., prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplaćivati za pružanje reguliranih SMS poruka u roamingu započetih u toj gostujućoj mreži ne smije biti veća od 0,03 eura po SMS poruci. Maksimalna prosječna veleprodajna naknada smanjuje se 1. srpnja 2013. na 0,02 eura i, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,02 eura do 30. lipnja 2022.

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo do 30. lipnja 2022.

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupan prihod na veleprodajnoj razini koji zaprimi operator gostujuće mreže ili operator domaće mreže za započinjanje i prijenos reguliranih SMS poruka u roamingu u Uniji u relevantnom razdoblju podijeli ukupnim brojem SMS poruka nastalih ili prenesenih u ime relevantnog davatelja usluga roaminga ili operatora domaće mreže u tom razdoblju.

4. Operator gostujuće mreže ne smije naplaćivati nikakvu naknadu davatelju usluga roaminga ili operatoru domaće mreže korisnika roaminga, osim naknade iz stavka 1., za završavanje reguliranih SMS poruka u roamingu poslanih korisniku tijekom roaminga u njegovoj gostujućoj mreži.

▼M1

———————

▼B

Članak 11.

Tehnička svojstva reguliranih SMS poruka u roamingu

Ni jedan davatelj usluga roaminga, domaći davatelj usluga, operator domaće mreže ili operator gostujuće mreže ne smije izmijeniti tehnička svojstva reguliranih SMS poruka u roamingu tako da se razlikuju od tehničkih svojstava SMS poruka koje se pružaju na njegovom domaćem tržištu.

Članak 12.

Veleprodajne naknade za regulirane podatkovne usluge u roamingu

1. S učinkom od 1. srpnja 2012. prosječna veleprodajna naknada koju operator gostujuće mreže može naplaćivati domaćem davatelju usluga korisnika roaminga za pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu putem te gostujuće mreže ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od 0,25 eura po megabajtu prenesenih podataka. Zaštitna granična vrijednosti smanjuje se 1. srpnja 2013. na 0,15 eura po megabajtu prenesenih podataka i 1. srpnja 2014. na 0,05 eura po megabajtu prenesenih podataka te, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,05 eura po megabajtu prenesenih podataka do 30. lipnja 2022.

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava se za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo do 30. lipnja 2022.

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupan prihod na veleprodajnoj razini koji zaprimi operator gostujuće mreže ili operator domaće mreže za pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u relevantnom razdoblju podijeli ukupnim brojem megabajta podataka stvarno potrošenih pri pružanju navedenih usluga u tom razdoblju, koji je zbrojen na temelju kilobajta u ime relevantnog davatelja usluga roaminga ili operatora domaće mreže u tom razdoblju.

▼M1

———————

▼B

Članak 14.

Transparentnost maloprodajnih naknada za pozive i SMS poruke u roamingu

1. Kako bi korisnike roaminga upozorio na činjenicu da će im se naplaćivati naknade za odlazne i dolazne pozive ili slanje i primanje SMS poruka u roamingu, svaki davatelj usluga roaminga korisniku automatski pri ulasku korisnika u državu članicu koja nije država njegova domaćeg davatelja usluga, daje, putem usluge slanja obavijesti, bez nepotrebnog odlaganja i besplatno, osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama usluga roaminga, (uključujući PDV), koje se primjenjuju na odlazne i dolazne pozive i na slanje i primanje SMS poruka dotičnog korisnika u posjećenoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio davatelja usluga roaminga da ne treba tu uslugu.

▼B

Te osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama uključuju maksimalne naknade, (u valuti u kojoj domaći davatelj usluga korisnika izdaje račun), koje se mogu primjenjivati na korisnika u skladu s njegovim tarifnim programom za:

(a) regulirane odlazne pozive u roamingu započete u posjećenoj državi članici i završene u državi članici njegova domaćeg davatelja usluge kao i za regulirane dolazne pozive u roamingu; i

(b) slanje reguliranih SMS poruka u roamingu tijekom boravka u posjećenoj državi članici.

One također trebaju uključivati besplatan broj iz stavka 2. za dobivanje detaljnijih informacija i informacija o mogućnosti pristupa hitnim službama biranjem besplatnog europskog broja za hitne službe 112.

Kod svake poruke, korisnik ima mogućnost besplatno i jednostavno obavijestiti davatelja usluga roaminga da ne treba automatsku uslugu davanja obavijesti. Korisnik koji je dao obavijest da ne treba automatsku uslugu davanja obavijesti ima pravo od davatelja usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

Davatelji usluga roaminga automatski i besplatno pružaju slijepim i slabovidnim korisnicima na njihov zahtjev osnovne, njihovim potrebama prilagođene informacije o cijenama iz prvog podstavka putem govornog poziva.

Prvi, drugi, četvrti i peti podstavak primjenjuju se i na govorne i SMS usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.

2. Uz stavak 1., korisnici imaju pravo, bez obzira na to gdje se nalaze u Uniji, govornim pozivom ili SMS porukom u pokretnoj mreži besplatno zatražiti i dobiti detaljnije, njihovim potrebama prilagođene informacije o cijenama usluga roaminga koje se primjenjuju u gostujućoj mreži na govorne pozive i SMS poruke te podatke o mjerama u vezi s transparentnošću koje se primjenjuju u skladu s ovom Uredbom. Takav se zahtjev upućuje na besplatan broj koji je davatelj usluga roaminga odredio u tu svrhu. Obveze predviđene u stavku 1. ne primjenjuju se na uređaje koji ne podržavaju funkcionalnost SMS-a.

▼M1

3. Davatelji usluga roaminga svim korisnicima prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa daju potpune informacije o primjenjivim naknadama za roaming. Svojim korisnicima roaminga također bez nepotrebnog odlaganja daju ažurirane informacije o primjenjivim naknadama za roaming kod svake promjene navedenih naknada.

Davatelji usluga roaminga u razumnim vremenskim razmacima šalju podsjetnik svim korisnicima koji su se odlučili za drugu tarifu.

▼B

4. Davatelji usluga roaminga svojim korisnicima stavljaju na raspolaganje informacije o tom kako izbjeći nenamjerni roaming u graničnim regijama. Davatelji usluga roaminga poduzimaju razumne mjere kako bi svoje korisnike zaštitili od plaćanja naknada za roaming u slučaju nenamjernog pristupa uslugama roaminga dok se nalaze u domaćoj državi članici.

Članak 15.

Transparentnost i zaštitni mehanizmi za maloprodajne podatkovne usluge u roamingu

1. Davatelji usluga roaminga osiguravaju, prije i nakon sklapanja ugovora, odgovarajuću informiranost korisnika roaminga o naknadama koje se primjenjuju na uporabu reguliranih podatkovnih usluga u roamingu, na načine kojima se korisnicima olakšava razumijevanje financijskih posljedica takve uporabe i omogućuje praćenje i nadzor troškova reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u skladu sa stavcima 2. i 3.

Ako je potrebno, davatelji usluga roaminga obavješćuju korisnike, prije sklapanja ugovora i redovito nakon toga, o riziku automatskog i nekontroliranog uključivanja podatkovnih usluga i preuzimanja podataka u roamingu. Nadalje, davatelji usluga roaminga obavješćuju svoje korisnike, besplatno i na jasan i lako razumljiv način, o tome kako isključiti navedeno automatsko uključivanje podatkovnih usluga u roamingu kako bi se izbjegla nekontrolirana potrošnja.

2. Davatelj usluga roaminga automatskom porukom obavješćuje korisnika roaminga o tome da se potonji nalazi u roamingu i daje osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o naknadama, (u valuti u kojoj domaći davatelj usluga korisnika izdaje račun), koje su izražene kao cijena po megabajtu i koje se primjenjuju na pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu tom korisniku roaminga u dotičnoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio davatelja usluga roaminga da mu navedene informacije nisu potrebne.

Takve osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije dostavljaju se na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer SMS porukom, elektroničkom poštom ili skočnim prozorom na mobilnom uređaju, svaki put kad korisnik roaminga uđe u državu članicu koja nije država njegova domaćeg davatelja usluga i prvi put upotrijebi podatkovnu uslugu u roamingu u toj državi članici. U trenutku kad korisnik roaminga pokrene reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu one se besplatno šalju odgovarajućim sredstvima prilagođenim njihovom lakšem primanju i razumijevanju.

Korisnik koji je obavijestio svog davatelja usluga roaminga da mu nisu potrebne automatske informacije o tarifama ima pravo od davatelja usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

▼M1

3. Svaki davatelj usluga roaminga svim svojim korisnicima roaminga daje priliku da se svjesno i besplatno odluče za mogućnost pravodobnog primanja informacija o akumuliranoj potrošnji izraženoj u količini ili valuti u kojoj se korisniku roaminga obračunavaju i naplaćuju regulirane

▼M1

podatkovne usluge u roamingu kojom se jamči da, bez izričite suglasnosti korisnika, akumulirani troškovi reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u određenom razdoblju uporabe, isključujući MMS koji se obračunava i naplaćuje na temelju jedinice, ne premaše utvrđeno financijsko ograničenje.

▼B

Zbog toga davatelj usluga roaminga stavlja na raspolaganje jedno ili više maksimalnih financijskih ograničenja za određena razdoblja uporabe, pod uvjetom da je korisnik unaprijed obaviješten o odgovarajućim količinama podataka. Jedno od tih ograničenja, (zadano financijsko ograničenje), mora biti blizu, ali ne veće od 50 eura nepodmirenih obveza u mjesečnom obračunskom razdoblju (bez PDV-a).

Kao druga mogućnost, davatelj usluga roaminga može odrediti ograničenja izražena u količini podataka, pod uvjetom da je korisnik unaprijed obaviješten o odgovarajućim financijskim iznosima. Jedno od tih ograničenja, (zadano količinsko ograničenje), odgovara financijskom iznosu ne većem od 50 eura nepodmirenih obveza u mjesečnom obračunskom razdoblju (bez PDV-a).

Povrh toga, davatelj usluga roaminga može svojim korisnicima roaminga ponuditi druga ograničenja s drukčijim, odnosno višim ili nižim maksimalnim mjesečnim financijskim ograničenjima.

Zadana ograničenja iz drugog i trećeg podstavka primjenjuju se na sve korisnike koji se nisu odlučili za neko drugo ograničenje.

Svaki davatelj usluga roaminga također osigurava slanje odgovarajuće obavijesti na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer putem SMS poruke, elektroničke pošte ili skočnog prozora na računalu, kad podatkovne usluge u roamingu dosegnu 80 % dogovorenog financijskog ili količinskog ograničenja. Svaki korisnik ima pravo od davatelja usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od davatelja usluga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

Ako bi financijsko ili količinsko ograničenje u protivnom bilo premašeno, korisniku roaminga šalje se obavijest na mobilni uređaj. U toj se obavijesti navodi postupak koji korisnik treba slijediti ako želi da mu se nastave pružati navedene usluge i troškovi povezani sa svakom sljedećom potrošenom jedinicom. Ako korisnik roaminga ne odgovori na primljenu obavijest, davatelj usluga roaminga odmah prestaje s pružanjem i naplatom reguliranih podatkovnih usluga u roamingu korisniku, osim i kad korisnik roaminga zatraži nastavak pružanja ili ponovno pružanje tih usluga.

Kad se korisnik roaminga odluči za financijsko ili količinsko ograničenje ili njegovo uklanjanje, promjena se provodi u roku od jednog radnog dana od zaprimanja zahtjeva, besplatna je i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja koja se odnose na druge elemente pretplate.

4. Stavci 2. i 3. ne primjenjuju se na uređaje za komunikaciju između strojeva koji upotrebljavaju podatkovnu komunikaciju u pokretnoj mreži.

▼B

5. Davatelji usluga roaminga poduzimaju razumne mjere za zaštitu korisnika od plaćanja naknada za roaming u slučaju nenamjernog pristupa uslugama roaminga dok se nalaze u svojoj domaćoj državi članici. Navedeno uključuje informiranje korisnika o tome kako izbjeći nenamjerni roaming u graničnim regijama.

6. Ovaj se članak također primjenjuje, uz iznimku stavka 5. i u skladu s drugim i trećim podstavkom ovog stavka, na podatkovne usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.

Ako se korisnik odluči za mogućnost iz prvog podstavka stavka 3., zahtjevi predviđeni u stavku 3. ne primjenjuju se ako operator gostujuće mreže u posjećenoj zemlji izvan Unije ne dopušta davatelju usluga roaminga praćenje prometa korisnika u realnom vremenu.

U tom se slučaju korisnika prilikom ulaska u takvu zemlju SMS porukom obavješćuje, bez nepotrebnog odlaganja i besplatno, o nedostupnosti informacija o akumuliranoj potrošnji i jamstva da određeno financijsko ograničenje neće biti premašeno.

Članak 16.

Nadzor i izvršenje

1. Državna regulatorna tijela prate i nadziru usklađenost s ovom Uredbom na svom državnom području.

▼M1

Državna regulatorna tijela strogo prate i nadziru davatelje usluga roaminga koji se koriste člancima 6.b i 6.c te člankom 6.e stavkom 3.

2. Državna regulatorna tijela objavljuju ažurirane podatke o primjeni ove Uredbe, posebno članaka 6.a, 6.b, 6.c, 6.e, 7., 9. i 12., na način da se zainteresiranim stranama omogućuje jednostavan pristup tim podacima.

▼B

3. Državna regulatorna tijela prate, kao priprema za preispitivanje predviđeno u članku 19., razvoj veleprodajnih i maloprodajnih naknada za pružanje govornih i podatkovnih komunikacijskih usluga, uključujući SMS i MMS, korisnicima roaminga, uključujući i u najudaljenijim regijama iz članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Državna regulatorna tijela također su na oprezu u pogledu posebnog slučaja nenamjernog roaminga u graničnim regijama susjednih država članica i prate koriste li se tehnike za usmjeravanje prometa na štetu korisnika.

Državna regulatorna tijela prate i prikupljaju informacije o nenamjernom roamingu i poduzimaju odgovarajuće mjere.

▼B

4. Državna regulatorna tijela ovlaštena su od poduzeća koja podliježu obvezama na temelju ove Uredbe zahtijevati dostavu svih podataka relevantnih za provedbu i izvršenje ove Uredbe. Navedena poduzeća pružaju takve podatke na zahtjev pravodobno i u skladu s vremenskim rokovima i razinom detalja koje zahtijevaju državna regulatorna tijela.

5. Državna se regulatorna tijela mogu uključiti na vlastitu inicijativu kako bi osigurala usklađenost s ovom Uredbom. Ona posebno, kad je to potrebno, koriste ovlasti iz članka 5. Direktive o pristupu za osiguravanje odgovarajućeg pristupa i međusobnog povezivanja kako bi se zajamčila povezanost s kraja na kraj mreže i međudjelovanje usluga roaminga, na primjer, ako korisnici ne mogu razmjenjivati regulirane SMS poruke u roamingu s korisnicima zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže u drugoj državi članici jer ne postoji sporazum kojim se omogućuje isporuka takvih poruka.

6. Ako utvrdi da je došlo do povrede obveza određenih u ovoj Uredbi, državno je regulatorno tijelo ovlašteno zahtijevati hitni prestanak takve povrede.

Članak 17.

Rješavanje sporova

1. U slučaju spora u vezi s obvezama utvrđenim u ovoj Uredbi između poduzeća koja obavljaju djelatnost elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga u državi članici, primjenjuju se postupci za rješavanje sporova utvrđeni u člancima 20. i 21. Okvirne direktive.

2. U slučaju neriješenog spora koji uključuje potrošača ili krajnjeg korisnika i odnosi se na pitanje iz područja primjene ove Uredbe, države članice osiguravaju dostupnost postupaka za izvansudsko rješavanje sporova utvrđenih u članku 34. Direktive o univerzalnoj usluzi.

Članak 18.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje ove Uredbe i poduzimaju sve mjere potrebne kako bi se osigurala njihova primjena. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće. Države članice do 30. lipnja 2013. obavješćuju Komisiju o navedenim odredbama i bez odgode o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

▼M1

Članak 19.

Preispitivanje

1. Komisija do 29. studenoga 2015. započinje preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga s ciljem ocjene mjera potrebnih za omogućavanje ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017. Komisija među ostalim preispituje stupanj tržišnog natjecanja u nacionalnim veleprodajnim tržištima te posebno ocjenjuje razinu nastalih veleprodajnih troškova i primijenjenih veleprodajnih naknada te konkurentski položaj operatorâ s ograničenim geografskim djelokrugom, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje

▼M1

kao i sposobnost operatora da iskoriste ekonomije razmjera. Komisija ocjenjuje i razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnim tržištima roaminga i svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju. Pri ocjenjivanju mjera potrebnih za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming Komisija uzima u obzir potrebu da se osigura operatorima gostujuće mreže da osiguraju povrat svih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, među ostalim združenih i zajedničkih troškova. Komisija uzima u obzir i potrebu sprečavanja stalnog roaminga ili zlouporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnih usluga roaminga za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije.

2. Komisija do 15. lipnja 2016. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu preispitivanja iz stavka 1.

Uz to izvješće nakon javnog savjetovanja podnosi se odgovarajući zakonodavni prijedlog radi izmjene veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga navedene u ovoj Uredbi ili predviđanja drugog rješenja za pitanja koja su utvrđena na veleprodajnoj razini s ciljem ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017.

3. Komisija pored toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću svake dvije godine nakon podnošenja izvješća iz stavka 2. Svako izvješće uključuje, među ostalim, ocjenu:

(a) dostupnosti i kvalitete usluga, uključujući usluge koje predstavljaju alternativu reguliranim maloprodajnim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu, posebno s obzirom na tehnološki razvoj;

(b) stupnja tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, posebno konkurentskog položaja manjih, neovisnih ili novih operatora, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje i stupanj međusobnog povezivanja među operatorima;

(c) mjere u kojoj je provedba strukturnih mjera predviđenih člancima 3. i 4. imala za posljedicu razvoj tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu reguliranih usluga roaminga.

4. Kako bi ocijenio razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga na razini Unije, BEREC od državnih regulatornih tijela redovito prikuplja podatke o razvoju maloprodajnih i veleprodajnih naknada za regulirane govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu. Komisiju se obavješćuje o navedenim podacima najmanje dvaput godišnje. Komisija ih objavljuje.

Na temelju prikupljenih podataka BEREC također redovito izvješćuje o razvoju obrazaca cijena i potrošnje u državama članicama za domaće usluge i usluge roaminga te o razvoju trenutačnih veleprodajnih cijena za roaming za neuravnoteženi promet među davateljima roaminga.

▼M1

BEREC također svake godine od državnih regulatornih tijela prikuplja podatke o transparentnosti i usporedivosti različitih tarifa koje operatori nude svojim korisnicima. Komisija objavljuje navedene podatke i nalaze.

▼B

Članak 20.

Obveze obavješćivanja

Države članice obavješćuju Komisiju o identitetu državnih regulatornih tijela odgovornih za provedbu zadataka na temelju ove Uredbe.

Članak 21.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 717/2007 stavlja se izvan snage u skladu s Prilogom I. s učinkom od 1. srpnja 2012.

Upućivanja na Uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.

Članak 22.

Stupanje na snagu i prestanak važenja

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* i njezine se odredbe primjenjuju od tog dana osim ako je posebnim člancima predviđeno drukčije.

Prestaje važiti 30. lipnja 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼B

PRILOG I.

Uredba stavljena izvan snage i njezine izmjene

(iz članka 21.)

Uredba (EZ) br. 717/2007 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 171, 29.6.2007., str. 32.).	
Uredba (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 167, 29.6.2009., str 12.).	samo članak 1.

▼B

PRILOG II.

Korelacijska tablica

Uredba (EZ) br. 717/2007	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
—	Članak 1. stavak 2.
Članak 1. stavak 2.	Članak 1. stavak 3.
Članak 1. stavak 3.	Članak 1. stavak 4.
Članak 1. stavak 4. prvi podstavak prva rečenica	Članak 1. stavak 5.
Članak 1. stavak 4. prvi podstavak druga rečenica	Članak 1. stavak 6. prvi podstavak Članak 1. stavak 7. prvi podstavak
Članak 1. stavak 4. drugi podstavak prva rečenica	Članak 1. stavak 6. drugi podstavak prva rečenica Članak 1. stavak 7. drugi podstavak prva rečenica
Članak 1. stavak 4. drugi podstavak druga rečenica	Članak 1. stavak 6. drugi podstavak druga i treća rečenica Članak 1. stavak 7. drugi podstavak druga i treća rečenica
Članak 2. stavak 1.	Članak 2. stavak 1.
Članak 2. stavak 2. uvodne riječi	Članak 2. stavak 2. uvodne riječi
Članak 2. stavak 2. točka (a)	Članak 2. stavak 2. točka (i)
Članak 2. stavak 2. točka (b)	Članak 2. stavak 2. točka (a)
—	Članak 2. stavak 2. točka (b)
—	Članak 2. stavak 2. točka (c)
Članak 2. stavak 2. točka (c)	Članak 2. stavak 2. točka (d)
Članak 2. stavak 2. točka (g)	Članak 2. stavak 2. točka (e)
Članak 2. stavak 2. točka (d)	Članak 2. stavak 2. točka (f)
Članak 2. stavak 2. točka (f)	Članak 2. stavak 2. točka (g)
Članak 2. stavak 2. točka (e)	Članak 2. stavak 2. točka (h)
Članak 2. stavak 2. točka (i)	Članak 2. stavak 2. točka (j)
Članak 2. stavak 2. točka (j)	Članak 2. stavak 2. točka (k)
Članak 2. stavak 2. točka (h)	Članak 2. stavak 2. točka (l)
Članak 2. stavak 2. točka (k)	Članak 2. stavak 2. točka (m)
—	Članak 2. stavak 2. točka (n)
—	Članak 2. stavak 2. točka (o)
—	Članak 2. stavak 2. točka (p)
—	Članak 2. stavak 2. točka (q)

▼B

Uredba (EZ) br. 717/2007	Ova Uredba
—	Članci 3., 4., 5. i 6.
Članak 3. stavak 1.	Članak 7. stavak 1.
Članak 3. stavak 2.	Članak 7. stavak 2.
Članak 3. stavak 3. prvi podstavak	—
Članak 3. stavak 3. drugi podstavak	Članak 7. stavak 3.
Članak 4. stavak 1.	Članak 8. stavak 1.
Članak 4. stavak 2.	Članak 8. stavak 2.
Članak 4. stavak 3. prvi podstavak	—
Članak 4. stavak 3. drugi podstavak	Članak 8. stavak 3.
Članak 4. stavak 3. treći podstavak	Članak 8. stavak 4.
Članak 4. stavak 4.	Članak 8. stavak 5.
Članak 4.a	Članak 9.
Članak 4.b	Članak 10.
Članak 4.b stavak 7.	—
Članak 4.c	Članak 11.
—	Članak 12.
—	Članak 13.
Članak 6. stavak 1. prvi do peti podstavak	Članak 14. stavak 1. prvi do peti podstavak
—	Članak 14. stavak 1. šesti podstavak
Članak 6. stavak 2.	Članak 14. stavak 2.
Članak 6. stavak 3. prvi i drugi podstavak	Članak 14. stavak 3. prvi i drugi podstavak
—	Članak 14. stavak 3. treći podstavak
—	Članak 14. stavak 4.
Članak 6.a	Članak 15.
—	Članak 15. stavak 4.
—	Članak 15. stavak 5.
—	Članak 15. stavak 6.
Članak 6.a stavak 4.	—
Članak 7.	Članak 16.
—	Članak 16. stavak 3. drugi podstavak
Članak 8.	Članak 17.

▼B

Uredba (EZ) br. 717/2007	Ova Uredba
Članak 9.	Članak 18.
Članak 10.	—
Članak 11. stavak 1. uvodne riječi	Članak 19. stavak 1. uvodne riječi
—	Članak 19. stavak 1. točke (a) i (b)
Članak 11. stavak 1. prvi podstavak prva do četvrta alineja	Članak 19. stavak 1. točke (c) do (f)
—	Članak 19. stavak 1. točke (g) i (h)
Članak 11. stavak 1. drugi podstavak	—
—	Članak 19. stavak 2.
Članak 11. stavak 2.	Članak 19. stavak 3.
—	Članak 19. stavak 4.
Članak 12.	Članak 20.
—	Članak 21.
Članak 13.	Članak 22.